

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesítő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, augusztus 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Felfordulás Törökországban.
- Kik kaptak Aradon családi pótlékot?
- Jönnek mennek a politikusok.
- Egy aradmegyei gyógyszerész bűnpöre.
- Háromszoros vád Hartmann János ellen.
- Az előkelő világ.
- Ki lesz a Kulturpalota igazgatója?
- Veszendőben a milliós örökség.
- Csak a béna, vak és süketnéma nem lesz katona.
- Merénylet egy gyáros ellen.
- Aktuális emberek.
- Tarkaságok.

Mit hoz az ősz?

Arad, július 31

Tisza István gróf ma bahaérkezett külföldi utjáról és a képviselőházban elintézte elnöki teendőit és adminisztrációs munkáját. Azután geszti birtokúra utazott, hogy ott kitárt mellet várja a feléje röpülő mérgezett nyilakat. Mert az obstrukció hőseit még a forrás se lankasztotta el, sőt a hóhullámok még jobban föltüzelték fantáziájukat. Az ellenzék még mindig nem szűnik meg szóban és írásban hangoztatni, hogy a júniusi eseményekért kiegészztelésül a Lukács-kormány és Tisza István lemondását követeli. Nem éri be ennyivel, de szörnyen fogadkozik, hogy ebből nem enged. Tisza István gróf célzott is rá, hogy a béke kedvéért kész elhagyni az elnöki széket s bizonyos, hogy Lukács sem fog ragaszkodni a hatalomhoz, mi helyt úgy látja, hogy távozásával közérdeket szolgálhat. Mégis, miért mondanának le? Amit végeztek, szükséges, helyes, üd-

vös volt; az elért eredményeket Tisza kijelentése szerint is meg kell tartani a nemzet számára, azokból semmit sem szabad elalkudni, visszacsinalni. Ha pedig a munka jeles és hasznos volt, lelkes elvégzőit miért bocsássuk, miért üzzük el? Az ő politikájuk bevált, diadalmasan érvényesült; miért bánjunk hát úgy velök, mintha kudarcot vallottak volna?

Változatlanul, sőt fokozottabb mértékben bírják a király és a többség bizalmát. Miért mondanának hát le? Feláldozásuk precedensnek is veszedelmes lenne. Ilyen drága zsákmányt botorság lenne odaengedni a levert obstrukciónak. Méltán hinné, hogy ő győzött, vérszemét kapna és ki birna azután vele?

Ki fékezhetné valaha meg a magyar parlamentben az obstrukciót, ha ez arra hivatkozhatnék, hogy egyszer próbálta meg a többség erővel verni vissza a kisebbség erőszakát, akkor is belebukott a házelnök is, a kormány is! Miért mondana le a kormány és Tisza István, holott sikereiben gazdag programjuk nincs még egészen betöltve? A Lukács-minisztériumra nagy feladatok várnak a közel jövőben; elég a választójogi reformot említeni. A kormányválság ismét beláthatatlan időre odázná el ezt a reformot. Ezt akarja talán az ellenzék? Harcot akar az ellenzék, kiméletlen, végletekig menő harcot. Restitúciót követel, nem nyugszik belé a történetekbe, forrongásra, botránnyokra készül.

Tisza István hivatása nincs betöltve addig, amíg a parlamentben maradandó jelleggel helyre nem áll a nyugalom. Miért

mondana le az egyetlen elnök, aki el tudott banni az obstrukcióval?

Arra nem gondolnak, hogy azok hagyják el a csatateret, akiket teljesen legyőzötteknek tart minden elfogulatlan elme. Akárhogyan akarják is a szép szólamok zenéjével fölkorbaécsolni a nemzeti szenvedélyt, azt még se tudják letagadni, hogy Justh Gyula csatát veszített. Emlékezzünk csak rá: mit tervezett a romboló tábor vezére. Bizonyos bécsi tekintetek honorálása céljából legfőlebb két-három évre szóló véderő provizóriumba lett volna hajlandó beleegyezni a Justh-párt kemény nyaku harcosa. De mivel a provizórium gondolatát utóbb még Bécsben is teljesen elejtették és a véderő-reform a tizenegy hónapos obstrukció dacára is törvényerőre emelkedett, a politikai harcászat összes érvényben levő szabályai szerint Justh Gyula elvesztette az ütközetet. Amint hogy tényleg el is veszítette. Tévedés volna azonban azt hinni, hogy csak Tisza István volt a legyőzöje. A véderővitában döntő vereséget szenvedett Justh Gyulának még mindig nyitva maradt az út a visszavonulásra és ha a választójogi reform dolgában is végig hű marad ahhoz az intranszigenz, hajthatatlan magatartásához, amelyet a véderővel szemben tanúsított, a szocialistákra támaszkodó Justh Gyula ebben a második hadállásában még sokáig bírta volna a harcot.

Az pedig épenséggel kétségtelen, hogy ily módon az ellenzéki küzdelmeknek ő lett volna továbbra is az irányítója, éltető lelke. De abban a pillanatban, amelyben Justh Gyula a választójogi reform kérdé-

Apróságok Petőfiről.

— Halálának évfordulója alkalmából. —
Irtá: Móríc Pál.

Néhai Gyalokay Lajos, a váradi törvényszék egykori elnöke, hatvanegy évvel ezelőtt délcég honvédtiszt volt. 1849. július 31. napján koccsival menekült a fejéregyházi csatamezőről, ahol az orosz tulerővel szemben csatát vesztett az erdélyi honvédsereg. Gyalokay még látta Petőfit, midőn a költő porlepetten, gyalogszerrel bukdácsolt célvesztett utján. A távolból rivalgott a kozákkürt. Tétovázásra nem volt alkalmas ez az idő.

— Sándor, gyere! Meneküljünk! — Gyalokay kérőleg kiáltott a magányos költőre.

Távolról már nyihogtak a kozákaripák. Kezével egyet csapott a költő, mintha mondta volna:

— Minek! Hisz ugyis vége mindennek...

Gyalokay rohanvást száguldott tovább koccsijával.

Kukoricatáblák rengedeztek a tarló szélén. Az erdélyiek törökbuzájának pántlikás zöld leveleit sejtelmesen csörgette a csatamezőről kavardott szél. Vérszaga, füstszaga volt ennek a portestű szélnek... Petőfi Sándor a rengedező kukoricatáblák felé iramodott.

— Hurráh! Urráh! — szilajul kurjantották a kozákok. Porfelhőbe gomolyodott az üldöző csapat. Összecsattantak a kárdok. Suhant a pika. Alkonyatra hajlott a nap is... Még egy utolsó haláliskoly! További sorsa sötétségbe borult a magyarok nagy költőjének...

Teleki Sándor ezredes volt az egyetlen ele-

ven gróf, kit Petőfi Sándor lelkébe bevett és bent is tartott haláláig. Hiszen az imádott Szendrőy Juliával is Teleki ezredes koltói kastélyában töltötte a mézesheteket! Koltóhoz fűződik Petőfi Sándor életének egyik legérdekesebb, titokzatos, perzselő szerelmi kalandja is. Szerelme a szépséges cigány Milkával; amelynek a villogó szemű szép cigány leány áldozata lett. És hogy Petőfi maga sem tekintette közönséges utszéli delignyitő virágocskának Milkát, arról Petőfi barátja, Teleki Sándor gróf érdekesen nyilatkozott Zilahy Gyula ösmert színművésznök előtt, még egyszer, utoljára átlövegolt Milkához. Meg akarta nyugtatni a szenvedélyes cigánylányt. Mikor azonban Milka sem a meggyőző, sem a kedves szóra nem hallgatott. Petőfi lóra pattant s bár Milka az országúton örült erővel rohant utána, Petőfi már nem fordult vissza... Milka eszméletlenül bukkott az ut porába. Sokáig betegen teküdt Milka, azontul is többé nem szólt senkihez. Többé nem érdekelte senki, semmi.

Zilahy Gyula az 1880-as években, amikor Koltón a Teleki ezredes kastélyában vendégeskedett, még látta az országút szélén, egy kavics-halomnál Milkát. Merev szeméből kilobbant a tűz. Ekkor is a kötőjét tépdeste Milka és nézett előre az uton, hol a Sándor örökre eltűnt előle.

Petőfi Sándor Debrecenben is emlékezetes napokat töltött. Debrecen vasutállomásánál, a római katolikus szegényház szomszédságában ma is ott gubbaszkodik az a kívülről kicsinosított, emléktáblával felékesített kis zsöllér lak, melyben Petőfi ama szomorú telét töltötte, mikor a bágyadt

téli nap hetekig nem hervasztotta le a jégvirágot fütetlen szobáskájának zuzos ablakáról. Kénytelen volt pipára gyujtani a költő, hogy dermedt kezét megmelegítse.

— Boldogtalan voltam világéletemben! — keserves sóhajással irta.

Azonban Petőfi lakott Debrecenben akkor is, mikor már a hírnév és dicsőség körülkönyezetke. Debreceni belsőbb Batthyány-utcában ma is fenáll az a kuriális külsejű uriház, melynek falán koszoruzott márványtábla örökíti meg, hogy a házban lakott „házánk nagy költője”. A szabadságharc mozgalmas téli évszaka volt ez. Debrecenben ma is él öreg Nagy Gábor megyei nyugalmazott tisztviselő, aki ismerte Petőfit s akihez ezidőtájt fordult egy debreceni civis. Hallott már Petőfiről s Nagy Sándortól kérdezte:

— Ugyan, ur ecsém mondja! Hol láthatnám én meg azt a híres Petőfit?

— Ha csak ez a baja, bátyám, — ugymond Nagy Sándor, — könnyű azon segíteni! Minden délután a Fehér ló fogadóban billiárdozik.

Ünnepőbe öltözött ki a komoly civis. Sudár árvatölgya pálcával kezében fellődött a fogadóba. Csak mindjárt a billiárd-asztalhoz közel huzódott meg. Fekete kávét parancsolt és ünnepiesen várta, ugy várta azt a híres Petőfit: Jó sok ideig várakozott. Végről is elunta hallgatni a billiárd-asztalnál játszókató két fiatal ember veszekedését. Bosszusan fizetett és már távozóban volt, mikor az ajtónál összetalálkozott Nagy Sándorral.

— Na, hallja! Máskor a kutyát tegye boldondá az ur! — a civis ily szóval mordult Nagy Sándorra.

sében deferált Károlyi Mihály és Apponyi Albert grófoknak, nemcsak kiadta kezéből a legradikálisabb harci fegyvert, de eldobta magától a vezéri pálcát is. És amily kétségtelen, hogy Justh Gyula legyőzőinek nemcsak Tisza és Lukács, hanem Apponyi és Károlyiek is tekinthetők, ép oly bizonyos, hogy a dacos vezér nem önszántából, hanem csak saját párthiveinek nyomós biztatására és ami ennél is meglepőbb: a szocialisták részéről gyakorolt buzdító nyomás hatása alatt határozta el magát az általános, egyenlőn és titkoson alapuló intranzigens álláspontjának a föladására. De ennek a pozíciónak a föladásával aztán véget is ért Justh Gyulának vezéri szereplése. S így a jövőben már nemcsak a kormány és a többség, de az ellenzék is a mérsékeltbb álláspontot fogja képviselni a választójogi reform dolgában. Kétségtelen azonban, hogy a küzdők álláspontja még így sem fődí teljesen egymást, ám joggal remélhető, hogy a reform lényegét és szellemét illetőleg a két fél közti ellentét ezek után már nem áthidalhatatlan.

Annál kevésbé, mivel az ellenzéki oldalon a jövő harcait nem Justh Gyula, hanem Déry, Mezössy, Apponyi és Károlyi vezetése alatt fogják vívni s nem lehetetlen, hogy ebben a harcban jelentékeny, vagy épen döntő szerep fog jutni Andrássy Gyula grófnak is. Már pedig egy becsületesen kigondolt és körültekintéssel megkonstruált nemzeti és demokratikus választójogi tervezet alapján ezekkel az alapjában véve hazafias érzésű ellenzéki vezérekkel nemcsak meg lehet, de meg is kell csinálni az ország nyugalalmát visszaállító békés kibontakozást.

A szerb király Budapesten. Bécsi udvari körök értesülése szerint Péter szerb király október közepén meglátogatja Ferenc József királyt. A látogatás Budapesten fog végbe menni, mert a király ebben az időben Budapesten fog tartózkodni. A két udvar között a látogatásnak minden

részletére végleges megállapodás történt. Az eddigi diszpozíciók szerint Péter király két napot tölt Budapesten.

Felfordulás Törökországban.

— Botrányok a képviselőház ülésén. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, július 31.

Konstantinápoly, jul. 31. A tegnapi *bizalmi szavazat* a kamara fölosztását csak elhalasztotta, ellenben a komitépártnak még mindig *nagy tekintélyt teljesen aláásta.* Még tegnap délután is azt hitték, hogy a komitépárt többsége bizalmatlanságot fog szavazni a kabinetnek és hogy a fölosztásnak megkockáztatásával lemondásra fogja kényszeríteni, de a kormány *minden föltételes bizalmi szavazatot határozottan visszautasított* és el volt készülve a legvégső konzekvenciák levonására. Azok a diplomaták, akik a tegnapi kamaraülésen jelenvoltak, egyhanguan kijelentették, hogy újra a hadsereg mentette meg az alkotmányt és hogy a komitépárt erkölcsi öngyilkosságot követett el.

Konstantinápoly, július 31. Az új török párt határozata, hogy a kormánynak föltétlen bizalmat szavaz, az utolsó pillanatban jött létre, holott a párt eladdig el volt határozva, hogy a kormánynak bizalmatlanságot szavaz. Miután a kormány nyilatkozat valóságos vádirat az új-törökök ellen, az új-törökök határozata általános csodálkozást kelt.

Konstantinápoly, július 31. A kamara tegnapi ülésén Husszein Hilmi basa igazságügyminiszter a többi között ezt jelentette ki:

— A kormány a kamara részéről a legcsékélyebb föntartást sem hajlandó elismerni. A kabinet teljesen pártatlan emberekből van összeállva. A legcsékélyebb bizalmatlanságot, mely egyikünk ellen megnyilvánul, az egész kabinet iránt való bizalmatlanságnak tekintjük.

Szeyd képviselő napirendet nyújtott be, amely szerint a békekötésre vonatkozó kormánynyilatkozatba e kifejezés: az ottomán szuverénitás föntartása, beiktatassék. Ezt az indítványt azonban később visszavonta.

Husszein Hilmi basa kijelentette, hogy a kormány minden egyes tagja számára, valamint programja számára teljes bizalmat kíván.

A bizalmi kérdéssel való szavazásnál kilencen tartózkodtak a szavazástól. A kamara ma megint ülést tart.

Parlamentari körökben híre jár, hogy a kormány nem tartja többségét kielégítőnek és ma este beadja lemondását. Husszein Hilmi basa szilárdasága, aki a kamarával való konfliktust egyenesen kikényszeríteni törekedett és kéréseket nem ragaszkodott a kormány álláspontjához, a kamarára erős benyomást tett.

Konstantinápoly, július 31. A kamara tegnapi ülésén az ülés ujranyitása után Husszein Hilmi basa igazságügyminiszter kijelentette, hogy a kabinet, mely időközben tanácskozott, ragaszkodik a vita berekesztéséhez. A minisztertanács folyamán a kormány táviratokat kapott, amelyek a helyzetet még sötétebb színekben festik. A kabinet tehát nem vállalhatja továbbra is a felelősséget, ezért elvárja, hogy vagy bizalmat vagy bizalmatlanságot szavazzanak.

Rahmi új-török képviselő kijelenti, hogy pártja hajlandó áttérni a szavazásra, de azután folytatni fogja a vitát a kormány programjáról.

Husszein Hilmi basa: Ha a kormány lemond, akkor minden további vita fölösleges. Ha azonban a helyén marad, akkor a kamara tagjai mindenkor meginterpellálhatják. A kormány bizonyos intézkedéseket szándékozik tenni és parancsokat szándékozik kiadni, amelyeket a helyzet tesz szükségessé. Hogy ezt megtehesse, tisztában kell lenni a helyzetével.

Két képviselő zárt ülés elrendelését kéri, hogy a ház fölvilágosítást szerezhessen az okorról, amelyek a szavazást olyan sürgősen szükségessé teszik.

Husszein Hilmi basa kijelenti, hogy a kormány a zárt ülést hiábavalónak tekinti. A kamara végül nagy többséggel elfogadja a vita berekesztésére vonatkozó indítványt és áttér a szavazásra.

Szeyd, az új-török párt vezére napirendi indítványt terjeszt elő, amely szerint a kamara bizalmat szavaz a kormánynak, de csak azzal a

— Hogy értsem ezt, bátyám? — Nádudvari Nagy Sándor meglepődve tekintett a civisre.

— Na, hát én ugyan várhattam azt a híres Petőfit! Folytonfolyvást két sovány fickó veszkődött, lármázott ott a zöld posztos asztalnál. Én biz már eluntam őket hallgatni, mert különösen az a nyugábbik keselyképű legény fenekedett minden lökésnél.

— Bátyám, hisz épen az ott a híres Petőfi Sándor!

Az ünneplőbe kiöltözött komoly civisnek felmeredt a szeme. Debreceni jó fajszerűk szerint zömök kövér ember volt a civis. Félszemmel még visszazavartott a biliárd-játékosokra.

— Ühm! — köszörült torkán a civis. Megcsóválta fejét. Azután hollyhosszörű csucos fekete kalapjában további szó nélkül, illő méltósággal ellépett. Alighanem ez egyszer volt először és utoljára kíváncsi!

Mándoki Béla volt színigazgató, a debreceni színháznak nyugalmazott régi tagja, a városi színpadon, a debreceni társulatnál játszott együtt Petőfi fiával, Zoltánnal. A költő-apa nagy neve fényrel sugározta körül a fiut is. A színészbarát városban Petőfi Zoltánt sokfelé hívogatták vendégségbe, de meg a korcsmákba is szívesen járogatott. A lázgyújtó festékszag még illatozott arcukról, midőn előadás után vagy egyik, vagy másik cimborá indítványozta:

— Gyerünk Zoltán, Bánkihoz! Liszteshez! Az egy Galambokba! Királyék! A Bikába! Blok-saiho! Akkortájt ezek voltak a debreceni színészek, diákoktól kedveltebb vendégfogadók, kávéházak.

És Petőfi Zoltán soha sem volt elrontója a jónak! Bárha rendszerint aggodalmaskodott is.

— Ahhoz még pénz is kéne, fiúk! — szokta

mondani. — No de azért csak menjetek előre! Utánatok megyek! — És Petőfi Zoltán, idő múlva, mindég utánok ment a fiuknak s mikor fizetésre került a sor, mindég fizette is a maga részét.

— Zoltán! Hisz neked van pénzed! — ha szóltak neki, elnevette magát és titkolódzólag felelte:

— Hogyne volna! Kértem az apámtól kölcsön!

Olyan sokszor mondta volt ezt Zoltán, hogy az egyik este, mikor hátramaradt, meglesték a cimborák.

Már akkor ott állott a debreceni színház főhomlokzatánál, ma is ott áll a fal bemélyedésben a Petőfi Sándornak a szobra. Eme szobor mögött volt a falban egy lyukacska és az árva, mindenképen árva Petőfi Zoltán, mivel magában nem bízott, valami babonás, mély érzület varázsa alatt, ide, az apja szobra mögé dugdosta pénzét. Onnét szedegette ki a kölcsönöket, mikor Bánki uramékhöz hívogatták társai, a vidám színészfiúk.

Petőfi Sándor egyetlen főuri barátjának, Teleki Sándor ezredesnek volt kortársa és legbensőbb barátja Vay Dániel gróf. Az a Vay Dániel gróf, ki nábobai vagyonával, nem mindennapi tehetségével egyik vezére volt a Kossuth Lajos utját és eszméit egyengető liberális főrendeknek. Az a Vay Dániel gróf, akinek élettragikumát utóbb Jókai Mór is érdekesen szötte bele ama nagy időkkel foglalkozó egyik regényébe... Már mint öreg ember, már mint szegény ember, már mint felejtett ember Debrecenbe huzódott vissza ez a Vay Dániel gróf és bár szűkös viszonyok között, mint a világgal leszámolt böles, sóhaj nélküli derüvel élte le eszöndes napjait az egykori világ-

járó, gavallér nábob. A Papp Gyurka-féle kis uri vendégfogadó volt kedves tanvája az öreg grófnak. Teleki Sándor és Vay Ábrahám grófék, Tisza Kálmán, Patay István, Thaly Kálmán, Vályi János főkurátor, Kiss Áron, később református püspök, Blaháné, Ujházi, Vizvári, Zilahi színészek, Gencsy, Kálmay, Szunyogh, Beöthy Gyurka, Dalmi Laci, Budaházy Bandi mulatós gavallér urak, Vértessy Arnold irógárdája, Szabolcska Mihály nótás diákjai jól ösmerték, szívesen keresték föl Papp Gyurkát, honnét — utolsó éveiben — sokat hazakísértem szerény lakásába az öreg Vay Dániel grótot. Vay grófnál különösen megtetszett és feltűnt nekem egy kampós, göröcsös, nyers keményfa sétatálcája, úgy, hogy meg is kérdeztem az érdekes iromba bot felől.

Elmélázón mutatta föl a botot Vay:

— Jól nézze meg! Kedves emlék ez nekem! Petőfi Sándor költői fájáról sajátkezűleg vágta le és faragta ki ezt a botot az én jó Teleki ezredes barátom.

Tudom, mások is beszéltek, mások is irtak már a költői kastély kertjében hajladozó Petőfi-fáról, melyet egykor boldog ott időzése emlékeül ültetett s költő. Kipp, kopp!... De, azóta meghalt az utolsó kóbor lovag, Teleki Sándor ezredes. Kipegő-kopogós sétatálcácskájával rég kint pihen nagycegléd-utcai akácfas, debreceni civis temetőben a mindenkitől elfelejtett Vay Dániel gróf is. Hanem mikor jön a sárgalábu ősz és a jeltelen régi sirok fölött busan hulldogálnak, a csörgő levelek, szellő támad fel a szöke Szilágyiságon s a Nyíren. Szegény cigány Milka vágyó-sóhajaitól terhes, síró szellők szelid vigasszal ölelgetik körül — a költői tündérparkban — Petőfi Sándornak tartott lombkoronás fáját.

föltétellel, hogy függetlenül fog eljárni és a háborút a tripoliszi ottomán szuverenitás biztosításig folytatja.

Husszein Hilmi basa: Minden föltételes bizalmi nyilatkozatot bizalmatlanságnak tekintek.

Szeyd indítványát magyarázza. Azt mondja, hogy a kormány szembenáll a fölkélok bizonyos követeléseivel. Nem kételkedik abban, hogy a kormány e követeléseket el fogja utasítani. Az albánok például azt kívánják, hogy minden lakóház lakosainak három lövégegyvert adjanak vissza. Ezenkívül még különböző más követeléseket is támasztanak.

Az albán képviselők zajosán tiltakoznak ez ellen és kijelentik, hogy kénytelenek visszautasítani a hazug állításokat.

Szeyd: Önöknek nincs joguk cáfolni. Erre csak a kormánynak van joga. (Zaj az albánok között.)

Husszein Hilmi basa: Mióta kormányra léptünk, nem adtak át nekünk követeléseket. A mostani kormány nem fog tűrni olyasmit, ami ellenkezik az alkotmánnyal. (Gyöngye helyeslés.)

Szeyd kijelenti, hogy ezzel a nyilatkozattal, amelyet a kamara tudomásul vesz, meg van elégedve. Később azt mondja, hogy nincs különbség a kormányprogramnak a háborúra vonatkozó passzusa és az ő napirendi indítványa között. Az új-török párt a szuverenitás föntartását kívánja. Mivel pedig a párt súlyosan válságos pillanatban nagy áldozatot akar hozni, hozzájárul a bizalmi szavazathoz, bár a mostani kabinet nem pártatlan. Minthogy az új-török párt minden pártérdek fölé helyezi a baza érdekét, bizalmat fog szavazni a kormánynak, amelynek más körülmények közt ellenzéke volna. Kérem, ugymond végül, ne vessék el napirendi indítványomat.

Üszküb, jul. 31. Az albán vezérek Prisztina közelében egy faluban tanácskoznak. Sokan közülök azt ajánlják, hogy Abdul Hamidot, aki harminc esztendeig az albánok atyja volt, kiszabadítsák. Az albán vezérek ultimátumot intéztek a kormánynak, hogy negyvennyolc óra alatt oszlassa föl a kamarát s addig, míg ez meg nem történik, egyáltalán nem bocsátkoznak tárgyalásba a kormánybizottsággal. Ha a kormány ezt a föltételüket nem teljesíti, akkor azonnal elindulnak Üszküb ellen. Fazil basa hadtestparancsnok múlt éjjel elutazott Konstantinápolyba; a pályaudvaron együtt volt az egézt tiszt, amely Fazil basa szövegét beszédet intézett, amelyben fölszólította őket, hogy semlegesek maradjanak és hogy mint katonák kötelességüket teljesítsék.

VÁROS ÉS MEGYE.

A Béla-tér rendezése. Ez az ügy is évek óta van napirenden és mindig valamelyik részletkérdés felvetődése miatt halasztódik és tolódik a végtelenbe. Tavaly már ott tartott a törvényhatóság, hogy kiírja a tervpályázatot, de akkor a főreáliskola elhelyezése miatt vették le a napirendről és a kultuszminiszter intézkedését kérte a közgyűlés, mely az Óvár-téren szeretne volna az iskolát látni. A miniszter azonban ragaszkodott a Béla térhez, csak annyit engedett eredeti álláspontjából, hogy nem a tér közepére, hanem a Munkácsy és a majdan megnyitandó Dobó-utcák közötti telket is hajlandó elfogadni. A város szabályozási bizottság ma délután Löcs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével tartott ülésében az új helyzetnek alkalmazkodva mondotta ki, hogy a miniszter óhaját tekintetbe véve, rendelje el a közgyűlés a Béla-tér szabályozási tervének elkészítését és ezért írjon ki 3000 koronás díjjal tervpályázatot. A tervező a rendezésbe vonja be a Radnai ut és a Vásártéri-ut között fekvő egész komplexusumot és ezáltal a városnak már a Vásártér megszüntetése utáni időkre is rendelkezé-

sére áll majd egy rendezési térkép. A főreáliskola telkére 3200 négyszögöl szakítandó ki a ligetből, úgy, hogy a frontja 110 méter legyen, a fa- és fémipari szakiskola részére már régebben kijelölt terület pedig mint fiksz pont veendő figyelembe. A szabályozásra vonatkozó többi, már ezelőtt megállapított elvek érintetlenül maradnak.

Kik kaptak Aradon családi pótlékot?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

A kormány már régebben elhatározta, hogy teljesíti az állami tisztviselők rég óhajtott kérését és családi pótlékot ad tisztviselőinek. A családi pótlék kiutalása azonban késett amaz egyszerű okból, mert az ellenzék jobbnak látta obstruálni s így a kormány tervezete eddig nem emelkedhetett törvényerőre. Mután azonban a képviselőház a múlt hóban végre megszavazta a törvényjavaslatokat, mindenütt az országban megkezdődött az állami tisztviselők családi pótlékának kiutalása. Az aradi m. kir. adóhivatal a mai napig folyó évi január elsejéig visszamenőleg a következő pótlékokat fizette ki:

A fa- és fémipariskolánál:

Nesnera Aladár főigazgató 1 családtag után 200 korona.
Simonffy Aladár tanár 1 családtag után 200 korona.
Reinhardt Kálmán tanár 3 családtag után 600 korona.
Jankó Gyula tanár 1 családtag után 200 korona.
Bartos Domokos művezető 2 családtag után 400 korona.
Keresztury Gyula művezető 3 családtag után 600 korona.
Szép Ferenc művezető 3 családtag után 600 korona.
Abai Ferenc művezető 3 családtag után 600 korona.
Insperger János s. művezető 1 családtag után 200 korona.
Benkert György tanár 2 családtag után 400 korona.
Hirsch József segédművezető 2 családtag után 400 korona.

M. kir. pénzügyigazgatóság:

Nagy Barnabás s. titkár 1 családtag után 200 korona.
Balajthy Gyula s. titkár 2 családtag után 400 korona.
Kalmár Lajos titkár 3 családtag után 600 korona.
Berzseny Béla titkár 3 családtag után 600 korona.
Karbner Lajos irodatiszt 3 családtag után 600 korona.
Szakács Lajos titkár 1 családtag után 200 korona.
Kauffer Zsigmond titkár 3 családtag után 600 korona.
Tóth Imre szolga 2 családtag után 200 korona.

M. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség:

Nagy János szolga 1 családtag után 100 korona.
Földes Adolf számvizsgáló 3 családtag után 600 korona.
Iván Romulus számellenőr 1 családtag után 200 korona.
Nagy Dezső számellenőr 2 családtag után 400 korona.
Szablóczky János számvizsgáló 1 családtag után 200 korona.
Mezei Dezső számvizsgáló ellenőr 2 családtag után 400 korona.
Markovich György számvizsgáló 1 családtag után 200 korona.
Berzován János számellenőr 2 családtag után 400 korona.
Br. Exterde Kálmán számvizsgáló 2 családtag után 400 korona.

M. kir. adóhivatal.

Kemény Béla tiszt 2 családtag után 400 korona.
Erdős Herman tiszt 3 családtag után 600 korona.
Szabó György főtiszt 1 családtag után 200 korona.
Baráth Károly főtiszt 2 családtag után 400 korona.
Fekete Imre ellenőr 1 családtag után 200 korona.
Schweigert Péter főtiszt 1 családtag után 200 korona.
Schöner Ferenc tiszt 2 családtag után 400 korona.
Tóth Lajos főpénztárnok 1 családtag után 200 korona.
Oláh Albert tiszt 1 családtag után 200 korona.
Schlanger Samu főtiszt 2 családtag után 400 korona.
Hevessy Jenő tiszt 3 családtag után 600 korona.
Weisz Samu főtiszt 3 családtag után 600 korona.

M. kir. állami jószágigazgatóság és mellé rendelt számvevőség.

Abaffy Gyula számtanácsos 3 családtag után 600 korona.
Lelkes János számvizsgáló 2 családtag után 400 korona.
Gyürky Elek számvizsgáló 1 családtag után 200 korona.
Appel Rezső számvizsgáló 1 családtag után 200 korona.
Jalit Nándor számellenőr 1 családtag után 200 korona.
Pavletti János díjnok 2 családtag után 200 korona.
Móvrin Károly díjnok 1 családtag után 100 korona.
Lukács Sándor díjnok 2 családtag után 200 korona.
Schmidt Ferenc díjnok 1 családtag után 100 korona.
Perlaki Sándor díjnok 2 családtag után 200 korona.
Albis Béla díjnok 1 családtag után 100 korona.
Ember Manó titkár 3 családtag után 600 korona.
Thuczo Sándor szolga 1 családtag után 100 korona.
Felter János szolga 3 családtag után 300 korona.
Szabó István titkár 3 családtag után 600 korona.
Tomesányi Belizár titkár 2 családtag után 400 korona.
Csernovits Diodor dr. igazgató 3 családtag után 600 korona.
Kabdebó János fogalmazó 2 családtag után 400 korona.
Sepsi Dezső fogalmazó 1 családtag után 200 korona.
Balla Kálmán díjnok 1 családtag után 100 korona.
Kordorossy Kálmán s. mérnök 3 családtag után 300 korona.
Pataky József mérnök 2 családtag után 400 korona.
A pótlék nincs még kiutalványozva az igazsáügyi, vallásközköztatási és belügyi tárcához (vármegyéhez) tartozó tisztviselőknél. A vármegyei hivatalnokok pótlékát csak a legközelebbi megyei közgyűlés után fogják kiutalni.

SPORT.

+ Az AAK. sporttelepe. A város szabályozási bizottság ma akarta tárgyalni az AAK. által benyújtott terveket, melyek alapján az egyesület az ótemető helyén létesítendő parkban most már a részére átengedendő telek ügyének gyors elintézését kérte. Minthogy a bizottság ülésén Virágh Lajos és Nachtnébel Ödön főmérnökök elvi szempontokból a kérdés tárgyalásának elhalasztását kérték, a bizottság levette az ügyet a napirendről. A felszólalók ugyanis azt mondták, hogy a

parknak azt a részét, melyet az AAK. kér, nem engedheti át a város sporttelep részére, mert ezzel utját állaná annak, hogy a külső városrészek valaha is összeépüljenek a belső részekkel. A bizottság több tagja ugyan ezt a nézetet nem osztotta és ellenezte is azt a város fejlesztő politikát, mely minden talpalatnyi teret be akar építeni, de Lócs Rezső elnök látva az elvi ellentétet az ügy érdekében a tárgyalás elhalasztását javasolta maga is.

+ **Temesvári old-boysok Aradon.** Vasárnap, augusztus hó 4 én tartja revanche mérkőzését a temesvári „öreg fiukkal” az AAK. eddig veretlen sárgakakasos legénysége. Az atléták old-boysai ez idén minden mérkőzésüket megnyerték. A temesváriak voltak azok, kik legutóbbi mérkőzésen erőteljes játékkal a győzelmet csak küzdelem után engedték át. Most a csak kis goal aránnyal megnyert matche revancheára készülnek. A tetemesváriak megerősített csapattal jönnek át, a vasárnapi kerületi atlétikai verseny után megtartandó mérkőzésre.

Jönnek mennek a politikusok.

— **Tervek és nyilatkozatok.** —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 31.

Lukács László a minisztériumban.

Budapestről jelentik: Lukács László miniszterelnök ma megjelent a belügyminisztériumban és a választójogi tervezet munkálatait tekintette meg.

Tisza István hazajön.

Budapestről jelentik: Tisza István gróf, aki az utóbbi napokat a Drezdai szanatóriumban töltötte, ma Budapestre érkezett, bement a képviselőházba, ahol folyó ügyeket intézett el. Tisza István délután 2 órakor az aradi gyorsvonatra ült és elutazott Budapestre. Azt hiszik, hogy Békcsecsabán át Gesztre utazott.

Mit akar az ellenzék?

Az ellenzék békepontjai a következők: 1. a kormány és a házelnökség lemondása; 2. parlamenti határozattal a törvénytelen ségek orvoslása; 3. sürgősen megalkotandó az új választójog 2,400.000 választóval.

A béke.

Egy munkapárti politikus ma következőleg nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

— A béke előkészítését rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy az ellenzék határozottan ragaszkodik ahhoz, hogy a jelenlegi kormányvezetőkkel nem állanak szóba. Ilyen körülmények között el sem képzelhetni azt, hogy miképpen akarják megcsinálni a békét. Hangoztatják Andrássy Gyula gróf nevét, mint aki a békét megcsinálhatná. De ha ők nem állanak szóba a kormánnyal, akkor hogyan képzelik el azt, hogy Andrássy az ő kedvéért ezt megtegye. A békének azonban meg kell lenni.

A margittai választás

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter és Beöthy Pál, a képviselőház alelnöke ma Nagyváradra érkeztek és résztvettek Márkus László temetésén. A vármegye munkapárti vezetői megjelentek Beöthy Pál előtt és megbeszéltek a margittai választás részleteit. A megüresedett kerületben augusztus hó tizennegyedikén lesz az új választás. Két jelölt áll egymással szemben: Szatmári Mór, a „Budapest” szerkesztője és Wertheimstein Henrig lovag, Rotschild lord sógora. Szatmári Kossuth párti, Wertheimstein munkapárti programmal megy a harcba, amely igen élénk lesz.

Az előkelő világ.

(Riport egy Berlini szálloda halljából)

(Berlini munkatársunktól.)

Berlin, Julius véré.

Az Unter den Linden első számú palotája, melynek romantikus frizei a klasszikus szépségű Pariser Platzra néznek, Berlin legerősebb szállodája, az „Adlon Hotel”. A nagyvilági ragyogás és arisztokratikus kényelem parnasszusa ez a szálloda, melynek utolérhetetlen fejedelmi halljában a nemzetköziség legfelsőbb pénz- és rang-világa szokott megfordulni.

Délutáni hat óra felé lehet s itt ülök egy mázsás bőrkolosszusban: hallgatom a csöndes zenét, melyet négy művész a vestibül emelvényéről idejászik. Komolyan, diszkrétén hocsájtják el az ütemeket, mint valami zokogástól megcsillapodott elégiát. Kint kissé elzibbadt a levegő az ide-oda futkosó apró felhőktől: néhány esőcsepp, aztán megint napsütés. Nyári játék az egész s kissé bosszankodva jól esik a vonósnegyes egyszerű és cseménytelen melódiája, mely kikapcsolja életünket minden másból. Szükséges semminek látjuk az egészet ezekben a teától tartalmas percekben s az arcokon végig keresünk-kutatunk, melyek úgy tűnnek itt, mint valami kollektív portré-kiállításból kielevenedett meló vonalak.

Néhány bájos párisi és érdekes arcú angol bakfis ül szemben velem s mialatt oda-oda kacérokodom hozzájuk, naiv lelkesedéssel és romantikálan reménytelenséggel hozzájuk tapad a szemem. Csupa harmóniás egység az ő képzelmeiből fölelevenedett strukturájuk s rózsásra táplált arcocskájuk. És: ahogy elfogadják és vissza-visszacserélik a tekintetemet, azon gondolkozom, hogy bizonyára rossz emberismerők, mert tévednek és rosszul sejtik, hogy szabályosan kerek milliomosfiu vagyok. Nem tudják, hogy csupán szerény kis magyar újságíró, ki csak teázni jön ide, meg zenét hallgatni, őket nézni és jól ülni a világ legöblösebb karosszékeiben.

Amott vagy tíz hölgy ül körül két összetoldott asztalt s élénk diskurzusuk, mint valami hallított kórus, zavarja a milieut. Színésznők. Felsmerem közülük Lábia Mária, a lefeketébb szemű Carment, féktelen seguídlájával s a leghevesebb Máriát. Mily különös: itt, az Adlon Hotel halljában látja vendégül társaságát s mint valami elérzékegyült háziasszony a saját ebédlőjében, rendelkezik a pincérekkel s kínálatja s süteményeket kolleganőinek. A zene perverz fortissimója csöndbe halikul s a szemem ott van a tíz primadonnán. Sohasem tudtam, hogy érdekel a női ruha, de most úgy el-einéztem rajruk: mint valami tökéletesség variált műfaj és forma az egész kép, mindegyik a maga egyéniségéhez formulázva. A kalapokat is külön-külön csodálom, mint valami vonal, vagy szín-szenzációt. És az ékszerek is beleélnék ebbe az objektív és gyönyörűen céltalan képbe.

Amott egy kis angol társaság mokaázik s a komoly, simaarcú brit papa sokbélyeges leveleket bontogat. Próbálok megdölni: hová valók? mit csinálnak? és, hogy okos emberek bizonyára, mert sok pénzük lehet Való-zinű, hogy gyárosok. Talán valahol Skóciában. És gögősen érdekes kastélyban laknak, nágyszerű parkban járkálnak s analízálhatatlanul harmonikus az életük. Sok könyvük van, meg kottájuk. Látom őket heverészni kifésített nálókban és selyempárnaikkal pólyázott székekben. A leány komoly szelidséggel sportlapokban lapozgat, a fiu ceruzával a kezében segít számolni az apjának, hogy mennyi hatvanezer font sterling és negyvenezer frank — márkában...

De aztán nem gondolkozom tovább. A haliba vezető sárga escalierről egy ur jön lefelé, egyszerűen, kékszemű nyugodtsággal Mintha ismerném. Persze. Képeslapokban már találkoztam vele: — Strauss Richárd!

A levegés csöndesebb lesz, a szó visszafogva tétováz az ajkakon s az arcokon tiszteltteljes meglepettség. Lábia-Mária mosolygó szemmel siet a mester

elő és társaságához kalauzolja. Ismerős neki mindenki. Teát kér, beönti magának; pedig minden asszony segít neki a tekintetével. — Beszélgetnek. Francián. Egyszerűen és egyáltalában nem fontos dolgokról. Rövidesen egy inas lép Strauss-hoz; jelent neki valamit. Strauss szüresölget még egyet az apró porcellánból, majd kézcsokkal köszöni meg a teát a szépséges háziasszonynak. Aztán elkészül; mosolyog; szerény hunyorgatással mindenkit végig érint a tekintetével. És eltűnik a foyerban. A hall tartalmas csöndje eltörik, mindenki beszél, szükségszerű közösségből. Lábia Mária szeme Carmenjét is tragyogja s boldog elértékényülésben vele asszimilálódik minden tekintet.

Kint az eső jobban megered, az ernyőkről csurog a víz s Berlin unatkozik. Én pedig oly szívesen írom le ezt a kis hotel-riportot, mint talán még soha...
(— zay.)

Háromszoros vád Hartmann János ellen. (Nyolc vádlott. — Az ügyési indítvány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31

Ez év január havában kínos feltűnést keltett a városban, hogy Hartmann János aradi tekeasztal és dákógyáros fizetési zavarokkal küzd és a beavatottak már ekkor közel százezer koronára tették tartozásainak összegét. Később híre ment annak, hogy Hartmann nagy raktárának értékes részét éjnek idején elviteli és különböző helyeken elrejtte, hogy így hitelezői elől a kielégítési alapot elvonja. E hírek folytán egy szegedi cég csődöt kért Hartmann János ellen, amit az aradi királyi törvényszék ez év február hatodikán el is rendelt. A csőd megnyitásával egyidejűleg az iratokat áttették a rendőrség bünyügyi osztályához is, ahol a detektívek kutatása alapján Greén Nándor b. főkapitány Hartmann Jánost előzetes letartóztatásba helyezte. A detektívek nyomozása és a vizsgálóbíró vizsgálata folytán egyre nagyobb számú terhelő bizonyíték merült fel Hartmann János bűnössége mellett és több bizonyíték merült fel arra nézve is, hogy nem egyedül követte el az áru-elrejtéseket, hanem ebben segítő társai is voltak különösen családtagjai körében. A vizsgálat után ma adta be a királyi ügyészség a vádiratot Hartmann János ellen.

Az ügyészség Hartmann Jánost a büntetőtörvénykönyv 414 §-ának I. pontjába ütköző csalárd bukás büntetével vádolja és ezen büntett elkövetésénél való bűnsegédi szereppel vádolja meg Baron Sándor, Ernst József, Kohn Sámuel, Kohn Sándor, özv. Hartmann Jánosné, Haas József és Thaller Mihály kisszentmiklósi lakosokat, mint akik segédkezet nyújtottak arra, hogy Hartmann János aruit elrejtse, elidegenítse és a hitelezők elől eltitkolja és így a kielégítési alapot azok elől elvonja.

A királyi ügyészség ezenfelül még a büntetőtörvénykönyv 414. §-ának 4. pontjába ütköző csalárd bukás büntetésevel is megvádolja Hartmann Jánost, mert a kereskedelmi törvény határozott rendelkezései ellenére, — kétségtelenül a hitelezőinek megkárosítására irányuló céllal — kereskedelmi könyveket nem vezetett, leltárt és mérleget évenként nem készítetett.

Hartmann-t továbbá vétkes bukás vétségének elkövetésével is vádolja az ügyészség, mert bár tudta, hogy fizetéskeptelen, mégis ahelyett, hogy fizetéskeptelenségét hitelezőivel közölte és maga ellen csődöt kért volna, megengedte, hogy körülbelül 30.000 korona erejéig egyes hitelezők végrehajtási jogot nyerjenek.

A főtárgyalást, amelyre 24 tanu van beidézve, valószínűleg csak október havában tűz ki.

denütt keresi nejét, hogy kiengesztelje, de nem akad rá. Végre a véletlen összehozza a férjet feleségével s miután a féltékeny férj megbűnhődött, zavartalan boldogságban töltik tovább napjaikat. Egyenesen csodálatraméltó, hogy mily művészetel játszik a francia színészek ezt a megható mozdídarabot. Amit produkálnak, az maga a szintiszta művészet. A csodás kép holnap kerül először vetítésre az Urániában. 175

* **A notredamei hid titka.** (Szenzációs bűnügyi dráma az Apollóban.) Az újabb kétnapos műsor szenzációs meglepetést hoz. Csütörtökön és pénteken vetítésre kerül az Apollóban a világ legnagyobb bűnügyi drámája: A notredamei hid titka. Az idegizató jelenetekben bővelkedő háromfelvonásos bűnügyi slágerdráma rövidrefogott cselekménye a következő: Claud Duval éjnek idején a notredamei hidon megment egy súlyosan sebesült embert, akit egy rabló megtámadott. Hazaviszi lakására, ahol az meghal. Attól való félelmében, hogy a gyilkossággal őt fogják gyanúsítani, még az éj folyamán megszökik szerelmesével, Germainevel Timere szigetére, ahol álnév alatt él tovább és egy vállalatnál jó állást kap. Felesége — ártatlanul — azzal gyanúsítja, hogy viszonya van a főnök feleségével s féltékenységeben feljelenti férjét, hogy ő a notredamei gyilkosság elkövetője, holott tisztában van férjének ártatlanságával. Claude Duvalt elfogják és husz évi fegyházra ítélik. Felesége, ki később megbánta már tettét, szintén a fegyházba megy mint ápolónőnek. Ugyanabban a fegyházban raboskodik még Rosquin, a notredamei gyilkosság igazi tettese. Ez halálos ágyán bevalja a szörnyű tettét, mire Duvalt szabadon eresztik és Germaine elvezeti szüleihez, akik a nagy szerelmet látva, gyermeküknek fogadják. 177

Aktuális emberek.

(Intimitások az új hadtestparancsnokról.)

A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király elrendelte, hogy *Scefranz* Antal tábornagy, a 7. hadtest parancsnoka és temesvári vezénylő tábornok egészségi okokból előterjesztett kérelmére ettől a szolgálati alkalmaztatásától felmentessék és *Zweinstamm* Meixner Ottó altábornagy, a 4. gyaloghadosztály parancsnoka a 7. hadtestparancsnokság vezetésével megbizassék. Az aradi ezredek ellenőre tehát legközelebb elfoglalja állását, amely a délvidéki csapatok fölött való parancsnoklás nehéz feladatát rója rá. Az új hadtestparancsnok nem lesz idegen Temesvárott, mert közeli rokonságban áll *Weldin* József dr. tekintélyes temesvári ügyvéd családjával. *Weldin* József dr. ügyvéd, elbeszélte egyet-mást az új hadtestparancsnokról:

— Nagyon jól ismerem Meixner Ottót, hiszen rokonságban állunk és valahányszor Bécsbe mentünk, mindig félkerestük a rendkívül szívélyes és előzékeny főtitkár.

Meixner Ottó és ikertestvére, Hugó teljesen egyenlő katonai karriert futottak be és eddig is egy rangban voltak. Igen érdekes az a ritka körülmény, hogy a két ikertestvér ugyancsak két nővért bír feleségül, akik Kubinyi brünni tábornok, hadtestparancsnok leányai. Az új hadtestparancsnoknak három gyermeke van, az egyik leánya Korneuburgban egy ügyésznek a felesége.

A tavasszal találkoztam Meixnerrel utoljára Bécsben — így folytatta *Weldin* József dr. — Együtt vacsoráztunk és én akkor megkérdeztem tőle, hogy mikor lép majd elő; ő akkor tudniillik az osztrák honvédelmi minisztériumban volt osztályfőnök. Meixner erre elmondta, hogy beosztja magát a csapathoz, mert a minisztériumban már nincs előmenetel. És tényleg nemsokára Brünne lett kinevezve, mint a negyedik hadosztály parancsnoka. Akkor jelezte már, hogy valószínűleg még ez év őszén hadtestparancsnoknak fogják kinevezni. Reménye még hamarabb megvalósult.

— Volt Meixner már Magyarországon?

— Természetesen volt és nem igaz az a hír, hogy egyszer sem állomásozott Magyarországon. A nyolcvanas években, talán nyolcvanötben, miután elvégezte a hadiskolát, Temesvárott szolgált, mint főhadnagy. Számtalanszor volt nálunk és a legjobb baráti viszonyban éltem vele. Kedves, előzékeny, szívélyes modora miatt mindenütt kedvelték. Innen azután Bécsbe került, ahol rövidesen előlépett. Mint őrnagy előadótanára volt az intendáns kurzusnak és hallgatói nagyon kedvelték.

Veszendőben a milliós örökség.

— Nyomozás a Herman-ügyben. — **Halmay Andor és Herman Gyula vallomása az aradi rendőrségen.** —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Az Aradi Közlöny vasárnap megírta, hogy az a polgári pör, amelyet hónapokkal ezelőtt *Gutzjahr* Mihály aradi földbirtos indított *Herman* Gyula gazdag aradi háziur ellen, bűnvádi utra terelődött. Tudvalévő, hogy *Herman* Gyula első felesége *Gutzjahr*-leány volt, s az ő végrendelete szerint *Gutzjahr* Mihály és családja örökl az elhunyt urinó hagyatékát. De ez az örökség csak *Herman* Gyula halála után száll az örökösökre. A végrendelet ugyanis a ház hasznélvezetét élete végéig *Herman* Gyulának juttatta. Az örökösök úgy látták, hogy *Herman*, aki nemrég újból megnősült, rendkívül sok adóssággal terheli meg a házat, úgy, hogy *Herman* halála után *Gutzjahr*-nek aligha marad valami a másfélmillió értékű palotából. A polgári hatósággal meg akarták tiltatni *Hermann*nak, hogy újabb adósságokkal terhelje meg az ingatlant. De a bíróság nem adott helyet a kérelemnek. Ekkor *Gutzjahr*ek bűnvádi följelentést tettek az ügyben és azt szeretnék bizonyítani, hogy *Herman* csak *szinleges betáblázásokkal csökkentte a ház értékét* és így rokonainak szeretné a házat megszerezni halála után. Az *Andrássy*-téri bérpalotát többek között a Polgári Takarékpénztár százezer koronás és *Halmay* Andor aradi szőlőbirtokos *nyolcvanötezer koronás* követelésével is megterhelte *Herman*, aki *Halmay*nak nagybátyja. Az a vád merült föl, hogy *Herman* nem is kapta meg a *nyolcvanötezer koronát* *Halmay*tól és csak azért tábláztatta be ezt az összeget, hogy halála után *Halmay* javára ennyivel megrövidítse *Gutzjahr*ekét.

Erre vonatkozóan a rendőrség kihallgatta *Halmay* Andort, aki a következő vallomást tette:

— Én azt a *nyolcvanötezer koronát* apránként adtam kölcsön a nagybátyámnak. Körülbelül husz éven át folyt ez a kölcsönzés. Az 1907. évben kötelezvényt adott az összegről a nagybátyám és ennek alapján a házára betábláztattam a pénzt. A követelésemet majd csak nagybátyám halála után kapom meg az ő hagyatékából. A Polgári Takarékpénztár megkért, hogy az ő százezer koronás követelésére engedjem át neki a betáblázás elsőbbségét, amelyet én megengedtem, mert hiszen még így is meg lehetősíteni biztosítva van az én követelésem.

Kihallgatták azután *Herman* Gyulánét, aki ki jelentette, hogy nem avatkozik férje anyagi ügyei-be és megtagadta a vallomást.

Herman Gyulát is kihallgatta a rendőrség.

— Én — vallotta *Herman* — mindenben a végrendelet szellemét követem. Semmivel se teszek többet, mint amennyit szabad, de viszont az örökösök kedvéért nem vonom meg magamtól azt, amire szükségem van.

A rendőrség még tovább folytatja a tanúkihallgatásokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Egy aradmegyei gyógyszerész bűnpöre.

(Vámosi Pétert vád alá helyezte a törvényszék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Az aradmegyei Honcso községben igen jó forgalmu gyógyszerész volt *Vámosi* Péter gyógyszerésznek, aki épen erre a jó forgalomra való tekintettel mindenünne igen nagy hitelt élvezett. Így nagyobb összegű áruhitelt nyújtott *Vámosinak* az aradi *Vojtek és Weisz* cég is, amely közel 2000 korona értékű árut szállított hitelbe.

1910. év szeptember havában a hitelezők tudomására jutott, hogy *Vámosi* Honcso el akarja hagyni és ezért természetesen mindenki igyekezett, hogy követelését biztosítsa. Így tett a *Vojtek és Weisz* cég is, de ekkor *Vámosi* fedezetül átadta az Arad Csanádi Egyesült Vasutaktól és a munkásbiztosító pénztártól járó és 2000 koronát meghaladó gyógyszerészeti követelését.

A mikor *Vojtek és Weisz* letiltási rendelkezéseket intézett az Arad Csanádi Egyesült vasutakhoz és a munkásbiztosító pénztárhoz, kitünt, hogy *Vámosi* ezeket a követeléseket más hitelezőkre is átruházta és minden ingóságát potomon áron eladta, hogy így hitelezőit megkárosítsa. A mikor a *Vojtek és Weisz* cég ezt megtudta, *Krenner* Zoltán dr. aradi ügyvéd utján feljelentést tett az aradi királyi ügyészségnél *Vámosi* Péter ellen hitelezési csalás miatt.

A királyi ügyészség át is vette a vád képviselőjét, a lefolytatott nyomozás után vádiratot adott be, amely ellen *Vámosi* kifogásokkal élt azt adva elő, hogy most is tetemes vagyona van és így fedezetet tud nyújtani a *Vojtek és Weisz* cég követelésére is. A vádtanács *Vámosi* ez állítására elrendelte a bizonyítást. A bizonyítás azonban sikertelen maradt és ezért a vádtanács mai ülésén *Vámosi* Pétert vád alá helyezte hitelezési csalás miatt.

§ Mit szabad tenni a részvénytársasági tisztviselőnek? Az Aradi Villamosági és Erőátviteli r.-t. a folyó évben megtartott közgyűlésén a részvénytársaság ügyvezetésére vonatkozó alapszabályi rendelkezést úgy módosította, hogy két cégjegyzéssel feljogosított tisztviselő az igazgatóság hozzájárulása nélkül is jegyezheti a társaság cégét. Ezt a jegyzőkönyvet a részvénytársaság jóváhagyás végett beterjesztette az aradi kir. törvényszékhez, mint cégbíróshoz, de a törvényszék a határozatot megsemmisítette. Az indokolás kifejté, hogy a határozat a kereskedelmi törvény rendelkezéseibe ütközik, mert társulati tisztviselő egyedül és önállóan, igazgatósági tag hozzájárulása nélkül a céget nem jegyezheti. A társaság a törvényszék határozata ellen a nagyváradi táblához felebbezett. A királyi tábla most küldötte vissza az ügy iratait azzal, hogy a felebbezést visszautasítja és a törvényszék határozatát jóváhagyja. Az érdekes elvi határozatnak jelentősége az, hogy részvénytársasági tisztviselő igazgatósági tag hozzájárulása nélkül joghatályosan nem jegyezheti a társulat cégét.

§ Csődbejutott aradmegyei kereskedő. Az aradi kir. törvényszék, mint cégbíróshoz *Zvonar* Gyula pankotai fűszer és rövidárukereskedő, bejegyzett cég ellen saját kérelmére elrendelte a csődöt. Tömeggondnok *Zoltán* Emil dr. pankotai, helyettese *Nagy* Sándor dr. aradi ügyvéd, csődbiztos *Farkas* Zoltán dr. kir. törvényszéki jegyző.

§ Az aradi ügyvéd kamara közhírré teszi, hogy *Balázs* Dzsó dr. ügyvédet, *Körösbánya* székhellyel, *Kollin* Jakab dr. ügyvédet pedig *Borosjenő* székhellyel, az ügyvédek lajstromába felvette.

§ A bán merénylőjének bűnpöre. *Zágrábról* táviratozzák: Ma folytatták Cvijics vádlott kihallgatását. *Jukics* merénylő fővádlott nem jelent meg a tárgyalási teremben. A tárgyalás megkezdése előtt Prebeg dr. több kérdést intézett az elnökhöz a vizsgálat dolgában, mely Prebeg szerint törvénytelen módon folyt le. Markovics dr. ügyész cáfolja a védő állításait. Hangoztatta, hogy a vizsgálat megkezdésekor a vádlottak ismét kijelentették, hogy a rendőri vizsgálat jegyzőkönyveit elolvasták, megértették és aláírták. A vádlottak a vizsgálat folyamán többször hivatkoztak a rendőri vizsgálat jegyzőkönyveire. — Prebeg dr. védő közli az elnökkel, hogy *Jukics a cellában ismét tombolt és őrjöngött annyira, hogy kényszerzubbonyt kellett ráadni.* A védő ezért kéri, hogy kliensét orvosilag megvizsgálják és konstatálják, vajon nem őrjöngő rohamról van-e szó. Elnök közli, hogy a tárgyalásra meghívott két elmeorvos *Jukics* cellájában járt és *Jukicsot* alaposan megvizsgálta. A vizsgálat eredményéről a tárgyalás folyamán fognak jelentést tenni.

HIREK.

Merénylet egy gyáros ellen.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 31.

Mészáros Ferenc huszonöt éves szolga régebb idő óta volt alkalmazásban *Büchler* Jánosnak a budapesti Árpád-utca 10. számú gőztűrésztelében. *Mészáros* a múlt év márciusában súlyos baleset érte, a balkarja hat helyen eltört és a munkásember teljesen munkaképtelen lett.

A rendőri szemle megállapította, hogy a szerencsétlenül járt ember sorsáért *Büchler* munkaadót terheli a felelősség, mivel a telep gépeinél nem gondoskodott kellő védőfelszerelésről. A kerületi munkásbiztosító-pénztár baleseti osztálya a megállapítás alapján nagyobb díjtételt szabott a munkaadóval szemben. *Büchler* erre, hogy a terhére kirótt összeg fejében mégis valami hasznát vegye *Mészáros*nak, jelentéktelenebb megbízásokat adott neki, de sehogy sem volt megelégedve a megbénult emberrel, mindent kifogásolt s nap-nap után elbocsátással fenyegette meg.

Mészáros nagyon elkéseredett s utóbb az ivásnak adta magát. Tegnap is, hétfőn is részegen támolygott be a telepre. *Büchler* erre kiadta. A szerencsétlen ember ezen annyira elkéseredett, hogy tegnap este revolvert vásárolt s miután kipróbálta, ma reggel nyolc óra körül beállított a telepre. Mikor az iroda előtt észrevette *Büchlert*, nyolc-tíz lépésnyire megállt előtte, a revolvert elővette s háromszor *Büchlerre* sütötte. Egyik lövés sem talált. *Mészáros* ezután nyugodtan a legközelebbi őrszobába ment s ott önként jelentkezett. A rendőrségen azt vallotta, hogy elkéseredésében akarta megölni *Büchlert*. Letartóztatták.

— **Herczel tanár báró lett.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy *Herczel* Manó dr., a sűrűn emlegetett sebész-professzor, akinek nagy orvosi sikereit a külföldön is jól ismerik, megkapta a magyar bárói méltóságot.

— **Károly király menekül.** *Károly* román király hirtelen elutazott Sinajából. A legutóbb létesült sinajai játékbank olyan elemeket csődített össze, melyek az ott tartózkodást tühretelenné tették.

— **Szerkesztőváltás.** Mint budapesti tudósítónk jelenti, ősszel érdekes változás lesz a *Világ* című politikai lap szerkesztőségében. E szerint *Bálint* Lajos dr., a lap mostani felelős szerkesztője megváltik állásától és helyette *Várady* Zsigmond orsz. képviselő, a kiváló publicista lesz a *Világ* felelős szerkesztője.

— **Szaporítják a városi adóhivatalnokok számát.** *Róka* József aradi pénzügyigazgató átiratot intézett a város tanácsához, amelyben megemlékezik az új adótörvény életbeléptével bekövetkező munkatorlódásról és arra kéri a tanácsot, hogy az akadályok elkerülésére nézve tegye meg a szükséges lépéseket. A pénzügyigazgató elmondja átiratában, hogy az 1913. évben életbe lépő adótörvények lényegesen megszorítják a városi adóhivatal munkáját, úgy, hogy az adóhivatal mai személyzete nem tudja elvégezni a reá váró munkát. Nehogy zavarok álljanak elő jó előre felhívja a tanács figyelmét, hogy az adóhivatal személyzetét szaporítsa. Evvel a kérdéssel nemrégiben a polgármesternél tartott értekezlet is foglalkozott, ahol *Vannay* Gyula adóügyi tanácsnok ismertette azt az óriási munkakört és munkaszaporulatot, amely az új adótörvény életbe lépésével a városi adóhivatalra hárul, és azt javasolta, hogy *ötlet szaporíttassék az adótisztek száma.* Felhívta továbbá a polgármester figyelmét a mai helyiségek szűk voltára és *Varjassy* Lajos polgármester megbizta a tanácsnokot, hogy teljesen kidolgozott előterjesztésében mutassa ki az összes szükségleteket, hogy ezt a tanács legközelebbi ülésén tárgyalás alá vehesse és a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé vihesse.

— **Budapest új főkapitánya?** *Budapestről* jelentik: Politikai körökben az az érdekes hír kering, hogy *Beöthy* Pál az ősszel visszavonul az alelnöki székéből és Budapest főkapitányi állását foglalná el, mert *Boda* Dezső legközelebb valószínűleg megváltik állásától.

— **Magyar nemesség.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Blum* Brunónak, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatójának, valamint törvényes utódainak, a közgazdaság és közélet terén szerzett érdemei elismerésül *Főrsi* előnévvel a magyar nemességet adományozta.

— **Egy ujságvállalat csődje.** *Budapestről* jelentik: A Nap című ujságvállalat ma délben csődöt kért maga ellen. A kereskedelmi törvényszék a csődöt elrendelte és tömeggondnokul *Pető* Sándor dr. ügyvédet rendelte.

— **Petőfi emlékinnepe Aradon.** A Kossuth-asztaltársaság, mint minden esztendőben, úgy az idén is megünnepelte *Petőfi* halálának évfordulóját. Ma este a Magyar Király-vendéglő kert-helyiségében nagy közönség részvételével folyt le a jól sikerült ünnepele. Nagy Kálmán elnöki megnyitóját után szavatok hangzottak el.

— **Az aradiak éjjeli nyugalma.** A minap tettük szövé, hogy Pécs rendőrsége olyan szabályrendeletet dolgozott ki, amelylyel meg akarja óvni a közönség éjjeli nyugalma. Az aradi rendőrség, ugyan szabályrendeletet még nem készített, de *Green* főkapitány ma olyan rendeletet adott ki, amely lehetővé teszi, hogy a lakók még a kávéházak közelében is nyugodhassanak éjszaka. A mindenki által helyeseltető rendelkezés így hangzik:

Ismételt panaszok merültek fel a közönség köréből, hogy egyes kávéházakban a mulatozás, zenélés oly mérvet ölt, hogy a környék lakosága az éjjeli nyugalmaiban állandóan zavarva van. Minthogy az éjjeli nyugalom biztosítása a rendőrségnek fontos kötelessége, utasítom a központi ügyeletet tartó rendőr tiszteket, hogy a záróra kedvezmények megadásánál szigorúan ragaszkodjanak az 1907. évi május 31-én 9610. sz. alatt kiadott utasításhoz, a külső szolgálatot teljesítő tiszteknek, detektíveknek, kerületi biztosoknak, rendőr közegeknek (örjáratok, őrszemek) pedig kötelességévé teszem, hogy a nyilvános helyeken való mulatozást, zenélést szigorúan ellenőrizzék, mindott, ahol azt tapasztalják, hogy a mulatozás és zenélés a köznyugalom és közcsendet zavarja, közbelépésükkel akadályozzák meg, az előfordult kihágást pedig jelentsék be. *Green* s. k. h. főkapitány.

— **Gyilkos rendőrtiszt.** Jelentették már, hogy *Becker* amerikai rendőrtisztet letartóztatták, mert ő ölte meg *Rosenthal* játékbank tulajdonost. A föltűnő ügyre vonatkozóan ezt jelentik még Newyorkból: *Astor* Vincenz a *Titanic* katasztrófája alkalmával szerencsétlenül járt milliomosnak a fia a meggyilkolt *Rosenthal* játékbarlangjában állítólag negyedmillió dollárt vesztett. *Becker* rendőr tisztviselő valahogyan megtudta ezt és *Rosenthal*tól az összeg felét követelte amire azonban *Rosenthal* nem volt hajlandó és bíróság elé akarta vinni az ügyet és ezért kellett *Rosenthal*nak elpusztulnia. A Londonban tartózkodó fiatalt *Astort* a hír hallatára szállodájában megröghanták az ujságírók, de *Astor* kijelentette, hogy sohasem volt *Rosenthal* játéktermében és így arról, hogy ily nagy összeget vesztett volna, szó sem lehet. — *Becker* elfogott rendőrtisztviselőnek három bizalmasa elmondotta, hogy őket *Becker* bérelte fel, hogy *Rosenthal* meggyilkolják, a gyilkosságot — mondta ő — hamar el fogják felejteni és a rendőrség a gyilkosokat meg fogja védelmezni. E vallomások alapján *Becker*t elfogták és pedig a rendőrség tudta nélkül az egyik magán detektív irodának az emberei, úgy, hogy a rendőrség csak az ujságokból értesült *Becker* elfogatásáról. Mint hírlík, legközelebb még több szenzációs leleplezés várható.

— **Leégett balatoni szálloda.** *Keszthelyről* jelentik: A város tulajdonát képező Balaton-parti *Hullám*-szálló ma délután kigyulladt. A szálló tetőzete az első pillanatban leégett. A fürdővendégeket kilakoltatták az épületből, a butorokat és a fürdővendégek értéktárgyait sikerült megmenteni. A tüzet a 7-ik huszárezred legénysége és a helybeli csendőrök oltották el, mert a tűzoltók készletei használhatatlanok voltak. A szállóbeli fürdővendégek legnagyobb részét a község házán helyezték el. Az eddigi megállapítás szerint a tűz a kéményen át keletkezett.

— **Összedőlt hatemeletes ház.** *Pétervárról* jelentik: Tegnap este itt egy hat emeletes ujonnan épült ház összedőlt. A romok több embert maguk alá temettek és állítólag 100 ember esett a katasztrófának áldozatául.

— **Vlajku repülése.** *Hátszegről* jelentik: *Vlajku* Aurél aviatikus ma délután Hátszegről Szászsebesbe repült. A repülést, amely 33 percig tartott, óriási közönség nézte végig.

— **A jutalom.** Jó tettért jót várj. Ezt a közmondást tanulta iskolagyerek korában az az utazó is, aki a napokban a M. Á. V. lipótvárosi vonalán utazott. A robogó vonat ablakánál ült, amikor meglátta, hogy a sinek melletti folyóban *fuldoklik* egy legény. Megrántotta a vészféket, kiugrott a vonathoz és kimentette a már-már elmerülő fiatal embert. Aztán a vonat tovább indult és a legközelebbi állomáson — mint Nyitráról jelentik — letartóztatták az életmentő utazót. Csak órák múltán bocsátották szabadon.

— **Vasúti szerencsétlenség.** *Marosvásárhelyről* jelentik: A marosvásárhelyi—mátéfalvai vonalon közlekedett 8061. számú tehervonat *Hratosnya* és *Palota-Ilyva* állomások között a nyílt pályán kisiklott és a mozdony és az utána következő 12 teherkocsi felborult. Egy fékező súlyosan megsérült, két fékező és a mozdony vezető könnyebb sérüléseket szenvedett. A felborult kocsi a vonalat teljesen elzárták, úgy, hogy csak átszállással közlekedhettek a vonatok. Az akadályokat holnap estig valószínűleg elhárítják. Az igazgatóság szigorú vizsgálatot indított az ügyben.

— **Megszűnt a kovács-sztrájk.** Ma délelőtt *Bittner* Róbert rendőrfogalmazó elnöklésével megtartott békéltetési tárgyalás eredményes volt. A kovácsmesterek a régi 14 órás munkaidő helyett tíz és félórát fogadtak el és a segédek a sztrájkot megszüntették.

Harisnya-kötőde

Aki sulyt fektet gondos, jó munkára, próbálja meg bármily nemű

harisnyáit

megköteteni

Andrássy-tér 20.

Fischer Eliz palotában levő harisnya-kötődében. Sürgős munkát azonnal is elkészítünk. 8688

Villanyvilágítást

csengő és motorberendezéseket, csillárokkal együtt olcsón szerel és szállít

1881

Kalmár

Salaos-utca.

Ujonnán nyitott szállítói (Spediteur)

üzletemet a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom. Megbízható, figyelmes és gyors elintézést méltányos árszámítás mellett biztosítok. — Szives megbízásokat kér; teljes tisztelettel

Friedrich Imre

szállító

Boros Beni-tér 25. Saját ház. (Széchenyi gőzmalom mellett.)
Telefon szám. 628. 4721 Telefon szám. 628.

Minden nedves helyiség szárassá tehető

Watprooffal

a legtokéletesebb talajvizszigetelő, falazatszárító és homlokzatvédő anyag. A WATPROOF kitűnőségét bizonyítja az alábbi elismerő levél.

T.

„WATPROOF” talajvizszigetelő, falazatszárító és homlokzatvédő vállalat

Budapest

VI. Nagymező utca. 35.

Nedves pincénket, amelyet magasan álló talajviz miatt nem tudunk értékesíteni, sikerült Önöknek „WATPROOF” telítő szerükkel annyira elszigetelni, hogy ma ugyanazon pincét teljesen száraz állapotban bírjuk és abban technikai cikkeket tartunk állandóan beraktározva.

Megelégedésünket nyilvánítandó, egyben felhívjuk Önöket ajánlattételre, hogy ugyancsak egy másik pincehelyiségünket vízmentesen elszigeteljék, amelyben telefonközpontot akarunk létesíteni és nem kételkedünk, hogy rendszerükkel képesek lesznek ezen helyiségeket is rendelésünk átadása esetén oly módon szárassá tenni, hogy ilyen érzékeny természetű műszer is, azok ártalma nélkül ott állandóan elhelyezhetők legyenek.

Kiváló tisztelettel

HAZAI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
(Sangerhausen-Eisele.)

8651

Minden munkáért garantiát vállalunk. A leggyorsabb és egyedül biztos legolcsóbb eljárás. Telefon: 721. szám. Prospektus ingyen.

Szakszerű felvilágosítással szolgál:

FABIÁN JÓZSEF

építész és építőmester ARADON, a „WATPROOF” egyedárusítója.

YOGHURT.

DR. FLORIS A. a kiváló fővárosi orvos és író a következőket írja „MIKÉPEN LEHETÜNK HOSSZÚÉLETŰEK” című művében.

A Yoghurt leghatalmasabb ellenfele a bél bacteriumoknak, csökkentli, szabályozza egyszersmint a bélben való rothadást.

A vértetecskék jótékony munkáját fokozza, gyenge savi hatásánál fogva nagy segítségére van a gyomorak az emésztésben.

Ez az oka annak, hogy ez az étel legkönnyebben emészthető, mert a gyomorsavval egyesülve hatalmasan pusztítja a bacteriumokat, így a táplálék felszívódását is rohamosan elősegíti.

A vérben felszívódott és átalakult Yoghurt ezenkívül azt a legüdvösebb, leghasznosabb és számunkra leghasznosabb munkáját is fejt ki, hogy a véredényekben lerakodott vékony mészréteget úgy a vastagabb mint a vékonyabb hajszáledényekben parányi szemcsékre oldja fel.

Az orvosi tudomány jelesei ajánlják, mint egyetlen biztos szert, amely megóvja a szervezetet a korai megöregedéstől s amely meghosszabbítja az életet.

Ajánlják gyomor és bél rendetlenségeknél, elerőtlenedett, lesóványodott vérszegény betegeknek rossz emésztés és vérszegénység stb. ellen.

Egy füveg ára 20 fill. Naponta friss készítmény kapható

FÖLDES KELEMENNÉL
ARAD. 1505

Menyasszonyi kelengye raktár.

Intézeti fehérnemű

leányok és fiúk-részére.

teljesen előírás szerint izlésesen kiállítva eddig még nem létezett olcsó áron kaphatók.

Költségjegyzékkel kívánatra szívesen szolgálunk 4372

Rosenblüh H. és Társa divatáruház ARAD

Óriási maradék vászon raktár pamut vászon ingre alkalmas folyó metrenként 60-64 fillér.

Cérnavászon vastagabb ... 1.40
" vékonyabb ... 1.50

Alsó lepedő bőr erős varrás nélkül, ismert jó minőség darabja kor. 2.80.

Selyem tafft joupon

changan most 9.-
nehezebb minőség 11.60
moire minden színben 8.-

Csipke stoor apicalva darabonként 6.20

Szőnyegfüggöny, ágyterítőben óriási nagy raktár.

„Herveth” facon fűző, legjobb minőség darabja 7 korona.

Fegyházban kötött harisnya.

Szőnyeg maradékok.

Schweidel himzés maradékok.

1850-ben általam alapított és jelenleg is saját vezetésem alatt fennálló

zongorarakaromban

Arad, Deák Ferenc-utca 28. (saját ház) alatt készenlében vannak elsőrendű gyárosoktól legújabb modell szerint készült angol és bécsi mechanikával, dupla vaslemezzel ellátott 3 pedálos új és használt

zongorák,

pianók és harmonium, mahagoni, fekete és matt kiállításban és pedig: Bösendorfer, Ehrbar, Stingl, Koch és Korselt, Thék, Lauberger és Gloss Fetrof, Huátay, Neuburger, Hoffmann—Czerny, Pattart, Lauer, Richter, Frödl, Cramer—Mayer, Ast, Beregszászi, Stelzhammer.

Zongora háttérrel 10 koronától felfelé. Zongorahangolások szakképzett segédem Ehrbar Henrik ur által eszközöltetnek. Hangolási díj belvárosban 2 korona, külvárosban 3 korona, vidékre meg egyezés szerint. Zongorahangolást, javítást, szíves megrendelésüket kérem címemre küldeni. 415

Krispin József

zongorakereskedő

Arad, Deák Ferenc-u. 28. sz. a.

Virág Kálmán

építész- és építőmester,

elvéllalja magán- és bérházak, valamint nyaralók stilszerű tervezését, művezetését felépítését és leszámolását, ugyancsak gazdasági épületek silos beton és vas-beton munkák szakszerű elkészítését. — Iroda és ács-telep

Arad, Erzsébet királyné-körút 59.
Telefon szám 65.

A mesterdalnok...

Cipóm szép és tökéletes, Benne járni élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt' van 6681

PALMA
kaucsuk-sarok.

Építési iroda áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű építető közönség szíves tudomására hozni, hogy építési irodámat és lakásomat Ilona-utca 34. szám alól

Teleky-utca 22. sz. alá

helyeztem át. Elvéllalok és pontosan eszközök tervezéseket költségvetéseket és minden e szakmába vágó munkákat. Ugyanott régi épületekből kibontott ajtók, ablakok és egyéb építési anyagok kaphatók. 4501

Tisztelettel:

MIZERA JÓZSEF,

képesített kömives mester.

Legfinomabb cukorkák

elsőrendű gyártmányú csokoládé és cacaók nagyban és kicsinyben legelőnyösebben beszerezhetők

NÉMETH IMRE

csukorka különlegességi üzletében ARADON,

Forray-utca 2/a. sz.

TELEFON 418. SZÁM.

8771

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserelelnek.

Telefon 438.

Telefon 488.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 8741

Telefon szám 23.

Telefon szám 23.

Ujj János

cement-ipartelepe, Kisjenő-Erdő-hegy és Nagyzerinden (Arad m.)

Készít betoncsöveket, kövező lapokat, műmárvány teraszó és mozaik lapokat, oszlopokat, lépcsőket, pallókat, cserepet, téglát, vasbetétes kutgyűrűket, kályha-alátéteket tetszés szerinti hosszúságu itató vályukat stb.

Ezen ipartelep költségvetéseket és terveket, vasbetétes betonhidakra és járdák betonozására is készít. 5841

Egyéves gyalogos önkéntesi teljes felszerelés jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Legcélsebb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyancsak háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintaraktár

Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)

Különlegesség szénsav és légnymású sörkímélő szekrényekben. 3411

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadáshoz szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitűnő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomorszába-lyozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főtájás elleni pastilla.

A fejtájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabban) 1 korona.

Kapható kisközlényben

1045

Rozsnyai Mátyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz az a hölgy aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet** használja. Az arcibőrt vakító fehérre varázsolja. Eltűntet mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra. 841

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD**

Láb- és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „**PEPPÓ**”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a válladékokat megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. ::

Egy üveg ára utasítással 1 korona.

Kapható a készítőnél: **ARAD, Andrásy-tér 22. sz.**

Ki lesz

a Kulturpalota igazgatója?

— Varjassy Árpád nyilatkozata a jelöl-
tetéséről? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Holnap, csütörtökön ismét összeül az aradi Kulturpalota költségvetését megállapító bizottság, amelynek ülésén már teljesen kibontakozik Arad kulturális intézményének organizációja. Még nem tudjuk, hogy emez új alkotás fentartásához az állam milyen mértékben járul, vagy pedig egészen a város anyagi erejére bizzák-e ezt.

Még ezek a fontos kérdések nem tisztázódtak, azonban már is a személyi momentumok vonulnak előtérbe. A közönséget érthető módon foglalkoztatja ez a kérdés és legelső sorban azt szeretnék tudni: ki fogja igazgatni Arad Közművelődési Házát? Jól informált helyről hallottuk, hogy az illetékes tényezők terve szerint Varjassy Árpád kir. tanácsos, Aradmegye tanfelügyelője, a Kölcsey Egyesület elnöke kerülne a Kulturpalota vezetői székébe. Varjassy Árpád tu.ivalévden hosszú ideje nagy ambícióval forszirozza a Közművelődési Ház ügyét és ezért is, de meg kulturális működése révén vették kombinációba a személyét. A jelölésre illetékes személyek terve szerint Varjassy Árpád nyugdíjaztatná magát és csöndben, mindentől visszavonulva egész munkásságát a Kulturpalotának szentelné. Ez ügyben a legilletékesebb személyhez, Varjassy Árpádhoz fordultunk fölvilágosításért, aki a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Nem tudom, hogy e tekintetben mit terveznek az illetékes férfiak. Én mindenesetre rendkívüli megbecsülésnek tekinteném, ha az igazgatói állás betöltésénél az én személyemre esnék a választás, mert 28 évi önzetlen működésem és kulturális munkásságom jutalmát látnám ebben. De magam se tudom, hogy elfogadhatnám-e én ezt az állást? Akkor tudniillik nyugalomba kellene mennem. Ezt pedig még nem szeretném megtenni, de meg nem is küld engem senki most nyugalomba. Sőt ellenkezőleg, mondhatom, hogy fölöttes hatóságom a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik működésemről és Aradmegye tanügyi állapotait mintaképpen állítják oda a többi vármegyéknek. Ha mégis nyugalomba mennék és most elfoglalnám a Kulturpalota igazgatói állását, az nekem meglehetősen anyagi veszteséget jelentene. Én ugyanis szolgálati időm után még nem mehetek teljes fizetéssel nyugalomba. Jövő ilyenkorra előléptetést várok és ez sokat jelentene a nyugdíjammal. Évente legalább 800 koronát. Tudomásom szerint a kultuszminisztériumban törvénytervezetesen dolgoznak, amely a nyugdíjtörvényt teljesen átformálja olyanformán, hogy a labór után is kapunk majd nyugdíjat. Ha ezt bevárhatnám, akkor szolgálatomnak sokkal nagyobb anyagi eredménye lenne nyugalomba vonulásomnál. Ha tehát csakugyan felém fordul a közbizalom, akkor magam se tudom most, hogy mire számom magamat.

— Ugy tudjuk, hogy tanácsos ur elkészítette a Kulturpalota működési tervezetét?

— Ez igaz. Elkészítettem és művemem fölterjesztettem a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségéhez, ahonnan egyetlen javítás nélkül küldték vissza. Most a városnál van ez a tervezet, amelyet az arra kiküldött bizottság holnap fog tárgyalni.

A mi értesülésünk szerint azok, akik Varjassy Árpádnak szánták az igazgatói állást, úgy szeretnék megoldani a kérdést, hogy rávennék a tanfelügyelőt: kérjen egy évi szabadságot s azután vonuljon nyugalomba, akkor legalább anyagilag se károsodik az igazgatói állás elfogadásával.

Csak a béna, vak és süketnéma

nem lesz katona.

(A hadügyminiszter rendelete Aradon. — A sorozások új rendje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Aradon augusztus 12-én már az új véderőtörvény alapján veszi kezdetét a katonai sorozás. Az új törvény nemcsak a sorozó bizottságok elnökeinek és tagjai számára tartalmaz új tudnivalókat, hanem ettől a naptól kezdve a *tauglich* és *untauglich* sokat jelentő szavakat kimondó katonáorvosokat is igen nehéz feladatok elé állítja. Eltekintve attól, hogy a katonai szolgálatban való alkalmasságnak új vizsgálati módjait írja elő a június 8-án életbelépett törvény, a besorozást illetően is egészen új csapásokon halad. Nem hiába mondták a parlamentben, hogy a véderőreform az egész ország népségének életében válik döntő tényezővé. Ha a tegnap nyilvánosságra került és a *sorozást szabályozó utasítást* tekintjük csak, már akkor is észrevehetjük, hogy a jövőben sokkal nehezebb lesz a katonai szolgálat alól szabadulni, mint az eddig történt.

160.000 ujoncra van szüksége csak a közös hadseregnek, 36.000-re a honvédségnek ugyanennyire az osztrák Landwernek és ezt az óriási emberanyagot csak úgy tudja a hadvezetőség fegyverbe állítani, ha nem lesz olyan valogatós minteddig volt. Az emberanyag különben is satnyul, — mondják a hadsereg tudósai, — a kivándorlás megtizedeli a lakosságot — írják a szociológusok — és ezért az új véderőtörvény szerint a hadsereg nemcsak a legények elejét, hanem bizony az otthon maradt „két-három nyomorultat” is tárt karokkal öleli magához. Mig eddig a sorozás szempontjából csak „alkalmas, alkalmatlan és minden fegyverszolgálatra alkalmatlan” volt, a mérték alá álló anyag, addig a jövőben már sokkal finomabb nüanszokra is ki kell terjeszkednie a sorozó orvosnak. Mert ha valaki nem lesz alkalmas a katonai szolgálatra akkor még mindig besorozható kiegészítő szolgálatra, vagy ha még ennek sem felel meg, akkor még egy harmadik kategóriába osztják be és csak a legvégső esetben menthetik fel minden szolgálat alól. A testi hibáknak ezerféle fajtáját állapítja meg az új törvény, s ezek a hibák még sem mentesítenek a gyöngyélet alól.

A már említett *hadügyminiszteri rendelet*, amely utasítás a sorozó orvosok részére, *négy csoportra osztja* ama hibákat, amelyek szerint a sor alá kerülőket el kell bírálni. Módunkban van ezt a rendkívül érdekes összeállítást ismertetni. Kitérünk belőle, hogy alig lesz ember, aki elkerüli a „császár kabátjának viselését”, mert *hacsak nem mind a két szemére vak, vagy süketnéma, egy lábú vagy elmebeteg, besorozzák a hadseregbe*, amelyben ilyenformán a nyomorékok, a hibások igen tekintélyes számmal lesznek képviselve.

Teljesen alkalmas

az az ember, aki a miniszteri utasítás szerint a következő testi hibákban szenved: nagyfejű, kopasz, ha a fején olyan elváltozások vannak, hogy a sapkát viselheti, ha mind a két fülére csak annyira nagyot halló, hogy négy méternyire megérti a szót, ha az egyik fülére süket, de a másik fülére csak hat méternyire hall szót, ha füldobja szárazon van átlukasztva, ha az

egyik szemére teljesen rövidlátó, de a jobb szeme egészen jó, ha a szem kötőszövege sérült. Teljesen alkalmasnak kell nyilvánítani a *kancsált is*, ha a jobbszeme szemüveg segítségével lát. A *rövidlátás nem ok többé a mentességre*, mert az olyan ember, akinek hat dioptriás szemüveggel a látóképességét meg lehet javítani, besorozzák, mint teljesen alkalmast. Az egyik fogsor hiánya szintén nem ok arra, hogy valakit kidobjanak, amint hogy a *dadogás sem csökkenti a szolgálatképességet*. Akinek a feje ferdén áll, de azt mozgatni tudja, vagy „duznnyaka” van, azt az eddigi gyakorlattal ellentétben örömmel látják. Meggyógyult kulcsonttöréssel, bordatöréssel még mindig fegyverképes az ifju, amint hogy alkalmasnak kell mondani azt is, akinek gerince egy kissé eltér a normális iránytól, valamint *görbe a háta*. Az új véderőtörvény szerint igen jól fest a jövőben az is, akinek egyik válla magasabb, mint a másik, vagy nagyobb a lépe, vagy sérve van.

Igen nagy szüksége van a hadseregnek az embereire, mert még az is katona lesz és pedig teljesen alkalmas, *akinek az egyik keze rövidebb, vagy egyik lába hosszabb, mint a másik, vagy végtagjain olyan törések vannak, amelyek azok mozgathatóságát nem akadályozzák*. Sőt még az sem másodrendű ember katonáéknál, akinek egyik ujján egy iz hiányzik, vagy pedig két ujjáról hiányzik a körömiz, kivéve, ha a jobb kéz hüvelykujján fordul ez a hiba elő. Akinek egyik ujjja merev, de a csuklója mozog, vagy *akinek egy ujjal több van, mint öt és a lábáról hiányzik egy ujj*, de ez a gyaloglásban nem akadályozza, vagy ha több lábujja merev és rendelkezés nélkül, besorozandó. A kacska, a karikalábu, a ludtalpu, ha gyaloglásra különben alkalmas, katona lesz. Eddig igen sok ember menekült meg, mert visszértágulása volt, míg a jövőben ez csak akkor mentesít, ha az ében csomók is vannak.

Mint említettük, a teljesen alkalmasak mellett **másodrendű katonái is lesznek a hadseregnek**,

akiket nem szorosan vett harci szolgálatra képeznek ki, hanem mint iparosokat, mint segédmunkásokat, mint irodában alkalmazottakat fognak besorozni. Ezeknek testi alkalmatlanságuknál még annyira sem lesz valogatós az orvos, mint az előbbi csoporthoz tartozóknál és így, akinek arcizomrándulása van, vagy *mind a két fülére nagyot hall, vagy egyik fülére süket*, de a másik fülével hat méternyire meghallja a szót, vagy *pedig hiányzik az egyik fülkagylója*, ebbe a csoportba beveendő.

Mint hogy ezeknek a szemükre nem lesz oly mértékben szükségük, mint a fegyverviselő katonának a látóképességet sem vizsgálják valami nagyon, hanem ha az egyik szemével rövidlátó is, besorozzák. Sőt ha nagyfokú a kancsalsága, vagy oldalvást nézésnél rezeg a szeme, messzelátó, a szaruhártyája zavaros, a lencséje hibás, sőt annyira rövidlátó, hogy hét dioptriás szemüveggel képes csak látni — „segédszolgálatra” beveszik.

Szókokok nem kellenek katonáéknak, mert amint a hadügyminiszteri utasítás mondja, *ha valaki annyira dadog is, hogy csak épen megérthető a beszéde*, jó az irodában, szuszternek, vagy szabónak. A szivbajok közül a neurozis még mindig alkalmassá tesz a második csoportban, sőt akinek a gerince teljesen ferde, de a ruházat ezt eltakarja, vagy pedig nagyfokúan magas vállu, még

mindig nem utasítják el. Akinek olyan sérve van, hogy sérvkötő hordása mellett járni tud, az is kell katonáéknak. Ha csonttörés következtében kismérvű rövidülés van valamelyik testrészben, de ez a tagok használhatóságát nem nagyon befolyásolja, vagy pedig olyan hegedés, amely a fegyver és felszerelés viselését akadályozza, az a második csoportba kerül, de beveszik. Akinek egy ujj hiányzik, de hüvelykujja van az egyik kezén, vagy mindkét kezéről hiányzik egy-egy ujj, de meg van a hüvelykje és mutatóujja, sőt ha mindkét kezén egy-egy ujj merev is, a lábáról egy-egy ujj hiányzik, de azért járni tud, sőt a lábán közönséges visszért fedez csak fel az orvos, ebbe a csoportba feltétlenül besorozandó. Ugyanígy sors vár az elhízottakra is, az esetben, ha testi súlyuk kevésbé akadályozza meg munkaképességüket.

Kik kellene a háborúba?

Sem fegyverviselésre, sem segédszolgálatra nem sorozható be, de még nem hadmentes az, akinek a feje alakatlan, vagy pedig az arca nagy mérvben deformált. Ugyanígy elbírálás alá esik, aki annyira nagyothalló, hogy egy méternyiről sem hall szót, de süketnek nem mondható, vagy pedig krónikus közép fül gyulladása van, a szemek pedig annyira gyengék, hogy egyikkel még hat méternyire sem lát. A krónikus trachoma, a szaruhártya táguulása és kidudorodása, nagyfokú kancsalság, amely azonban a látóképességet is csökkenti, vagy az előrenézésnél reszkető szem, szürkehályog, vagy a szemlencsének hiánya egyik szemben, az egyik szem hiánya, vagy vaksága, de a másik szem épsége nem lehet akadály, hogy háború esetén valamely olyan szolgálatra hívják be, amely nem fegyverfogás és nem iparüzés. Az orrnak nagymértékű olyan elváltozása, amely az arcot elcsúfítja, vagy a beszéd értelmességét és a lélegzést akadályozza, szintén ebbe a kategóriába juttatja a hadkötelest. A nyulszájút, vagy az összenőtt ajkút ugyanezen elbírálás alá kell venni. Akinek mindkét fogsora hiányzik és ezért nem tud rágni, vagy szájpaddása át van lyukasztva, a torkában pedig nagyterjedelmű hegedések vannak, alkalmatlan fegyverhordozásra és segédszolgálatra. A legnagyobb foku dadogás, vagy gyógyíthatatlan hangtalanság, továbbá a fejnek teljes ferde mozdulatlansága, a golyva, a lélegzést gátló duznyak, krónikus és genyedő mirigydaganatok harmadosztályú katonává degradálnak, de nem mentesítenek teljesen.

Csak akkor kerül a hadköteles ebbe az „Unferma” osztályba, ha a mellkasa összenőtt, kulescsontja és bordái oly módon vannak eltörve, hogy mozgásuk fájdalommal jár, szervi szivbaja van, gerincoszlopa teljesen görbe, vagy betegesen elváltozott, végül ha egy csigolya ki, vagy ferdén áll. Béke idején még akkor sem sorozzák a parádés katonák közé a hadkötelest, ha feltűnő és elcsúfító módon magasvállu. A két oldali sérv, ha sérvkötő által visszaszorítható, a vándorvese és vándorlóp még nem jelentik azt, hogy a sérült minden szolgálatra alkalmatlan lenne. Egyes testrészeknek nagymértékű megrövidültsége, vagy görbülése, továbbá nagy terjedelmű varrok, amelyek a végtagok mozgását lényegesen, vagy teljesen lehetetlenné teszik, szintén eme szempontok szerint ítélendők meg. Ha egyik kézen több, mint két ujjról hiányzik a körömiz, vagy a jobb kéz mutatóujja, vagy hüvelykje, továbbá egyik kézen két ujjnak hiánya, két, vagy több ujjnak összenövése, ha ez a fegyver használatát akadályozza, a lábán, a nagy ujjnak hiánya, vagy egy lábán két ujjnak olyan hiánya, hogy ezáltal a járás is meg van akadályozva, viszont ha a lábán ötnél több ujj van, vagy az összes ujjak össze vannak növe, tipikus nyomási pontokat, vagy gyulladást mutató lúdtalp szintén csak harmadosztályú legénynyűb súlyosítja a magyart, de azért még mindig számot tart rá a hadsereg. Epilepszia, feltűnő szellemi visszamaradottság, gyógyult, vagy gyógyítható elmebaj nem mentesítenek minden katonai szolgálat alól.

Akik nem alkalmasak.

Végül a következőkben sorolja fel a hadügyminiszter rendelete azokat a testi hibákat, amelyek mindennemű katonai szolgálatra alkalmatlanná teszik a hadkötelest: a koponya állandó folytonossághiánya, mindkét fül süketessége, süketnémaság, külső füljáratok teljes elzárása, szürkehályog,

mindkét szem lencsének hiánya, a teljes vakság, az orr hiánya, az ajkak hiánya, ha a nyelvből annyi hiányzik, hogy a beszédet és a nyelést akadályozza, a vérkeringést zavaró golyva és duznyak, a gégefő és légző sipolya, a pup, a kettétört hátsérinc, sérvkötő által vissza nem szorítható sérvek, végtagok hiánya, vagy feltűnő elváltozása és bénasága, olyan csonttörések, amelyek valamelyik testrésznek megrövidülésével, vagy elváltozásával gyógyultak csak, az ízületek tuberkulózisa, ízület gyulladás után visszamaradt benövés, feltűnő elváltozott, a járásra nem alkalmas láb, a törpeség, az egész testnek nyomoréksága, vagy csenevész-sége, végül valamennyi gyógyíthatatlan elmebaj.

Milyen magas legyen a katona?

Az ujoncok kiválasztására és beosztására vonatkozólag szintén adott ki rendeletet a hadügyminiszter, amelynek legérdekesebb része az: *milyen magasnak kell lennie a különböző fegyvernemekhez beosztott katonának.*

A gyalogságnál és vadászcsapatoknál: A legkisebb baka az, aki 152 ctm. magas. Suszter és szabó lehet 150 cm. is. Ennél alacsonyabb embert be nem soroznak.

A lovas katona legalább 156 ctm. és legfeljebb 172. ctm. magas lehet, ugyanez a követelmény a tüzérségnél is, ahol a hegyi ütegekhez csak legalább 165 ctm.-es ember osztható be.

Utász, távirász és vasuti szolgálatra legalább 162 ctm., *légihajó, trén és egészségügyi szolgálatra* legalább 156 ctm. magas ujoncok alkalmasak.

A haditengerészethez már 155 ctm. magas ember is beosztható.

Egy előkelő főtisztviselő üzelmei.

— A zárda panasza. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Temesvár, július 31.

Eddig ugyszólván a nagyvárosok specialitásának tartották a szexuális aberrációkat és perversiókat. A vidéket ebből a szempontból tisztának, fertőzetlennek vélték s Párisról, de különösen Berlinről mindenütt úgy beszéltek, mint nagy bűntéskéről, a szerelmi fertők hajlékairól. Ez utóbbi állításnak van is létjogosultsága. Berlinben tényleg annyi Bülow-klub működik, mint más három nagyvárosban sem s épen tegnap rántották le egy kávéház jellegű helyiségről a leplet Jagow legényei, melyben férfiak férfikkal és nők is saját nemükbeli személyekkel elégitették ki bűnös és tiltott hajlamuk vágyait.

Ami azonban a vidék tisztaságát illeti, ez sajnos, manapság már csak a morálszociológusok papirosain való. A utóbbi napokban Temesvárott és egy Temesvár közvetlen közelében fekvő kis helyiségben kellett a hatóságoknak nyomozást, illetőleg vizsgálatot indítani bűnös hajlamu egyének ellen.

A Józsefvárosban történt. Nemrégiben ide telepedett egy hetvenéves nyugalmazott magasrangú hivatalnok. Eleinte köztisztjelet övezte a visszavonult életet folytató öreg urat, később azonban mind tagabb körökben kezdtek rebesgetni, hogy a visszavonultsága csunya szellemek leplezésére szolgál. Az öreg ur kis ártatlan gyermekeket, zárdai iskoláslányokat a lakására csábít, kedveskedik nekik, végül pedig „kedves”-séget drága kárpótlást vesztésnek rajtuk. Elrabolja egész életükre ifjúságuk legszentebb kincsét: ártatlanságukat.

A rendőrség már meg is indította a nyomozást, s az ügy csendesesen érlelődik a tárgyalásra. Legközelebb magát a gyanúsítottat fogják kihallgatni. A beteges hajlamu hivatalnokot hír szerint a zárdából jelentették fel a rendőrségen.

A másik eset színhelye Temesrékás. Onnan jelentik lapunknak, hogy egy községbeli pékmeszter megrontott egy odaváló kis leányt. Fehér Antal központi vizsgálóbíró már be is idézte a vádlottat, akit rövidesen letartóztatnak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

§ Színház, mint szemétdomb. Nemcsak Aradon panaszkodunk amiatt, hogy a téli színház már-már használhatatlan állapotban van. A szomszédos Békéscsabán még rosszabb a színház és az új muzsahajlék építése épen úgy vajudik, mint nálunk. A régi színház azonban még rosszabb, mint az aradi. Az már talán nem is színház, hanem szemétdomb. Miklóssy Gábor ismert színházigazgató régi jó társulatával most akarja megkezdeni az előadásokat s ezért a csabai főszolgabíró a következő rendeletet adta ki:

Köteleztetik Békéscsaba nagyközség előjárósága, hogy a téli színház összes helyiségeit az azokban felgyülemlett szemét eltávolításával tisztítsa meg s állandóan tartsa tisztán s a színpad alatti ürben (sülyesztő) pedig már évek hosszú sora óta felhalmozódott s erjedés folytán büzt terjesztő mindenféle hulladékokat és szemetet tartozik 30 nap alatt kihalóztatni s a sülyesztőt olyan állapotba hozni, hogy céljának megfelelően, a közegészség és köztisztaság szempontjából kifogás alá ne essék.

Majd így folytatja a főszolgabírói rendelet: Felhívom a községet, hogy színházának megfelelő rendbehozatala, avagy mint tudomásom szerint már évekké elelőtt tervezte, kibővítése és átalakítása iránt — a színvonal bizottság közreműködése mellett — és a szükséges lépéseket legkésőbb 60 nap alatt tegye meg, illetve kezdje meg, mert ellenkező esetben kénytelen lennék ezen céljának meg nem felelő állapotban levő középületben minden további előadás tartását közbiztonsági és közegészségügyi okokból megtiltani.

* A kabaré megnyitója. Holnap, csütörtökön este tartja a *Modern Színpad* megnyitó előadását a Központi Szálló kerthelyiségében. Ezutal, mint azt már megirtuk, nemzetközi variete társaságot szerződöttetett az igazgatóság. A műsor kiváló gondtal van összeállítva s az összeállításnál az a szempont vezette az igazgatóságot, hogy a komikus számok domináljanak. A műsor java része komikus számokból álló. Első helyen kell említenünk az *Astro* komikus zsonglöröket, egy csodaszép nőt és egy férfit. A legcsodásabb mutatványokat végzik s amellet megnevetetik a közönséget. Elsőrangú attrakció még a *Les Malina* amerikai excentrikus csoport, amely egész Európában nagy siker mellett vendég szerepelt. Erőssége még a műsornak a *Sisters Kelly* kettős, két gyönyörű angol leány, akik Páztortüzek mellett cím alatt angol dalokat és táncokat mutatnak be. Három komikust szerződöttetett az igazgatóság: *Radó Sándort*, *Vass Ferencet* és *Bergmann*. Radót már ismeri az aradi publikum, dicséretre már nem szorul. Bergmann német kuplékat ad elő s zsánerében egyike a legjobbaknak. Hat énekesnő, kabaréművésznő szerepel ezenkívül a műsoron, amelynek piece de resistance-a egy kitűnő francia bohózat lesz. A helyárok mérsékeltek. Az igazgatóság előjegyzéseket is elfogad.

* A féltékenység átka. Az *Urania* legújabb filmje, mely művészi tekintetben jóval felülhaladja az átlagot, egy idegizgató dráma, melyet Bureau Gueroult, az illusztris francia szerző írt. Egy anya tragédiáját beszéli el a megrázó dráma, ki ártatlanul gyanuba kerül. Mareaux, a fiatal hadnagy beleszeret a szép Helébe, akit azonban szülei máshoz kényszerítenek. A hadnagy, hogy feledést találhasson, külföldre megy s csak évek múlva tér vissza. Helén boldogan él családjá körében s már-már el is feledte a hadnagyot. Ez azonban alkalmat kér tőle a találkozásra, hogy csak egyszer, egyetlen egyszer beszélhessen még vele. A férj öcsöce, ki bátyjától pénzt lopott és azt elkártyázta, hogy bátyjának haragját magáról elterelje, elárulja a dolgot a férjnek, aki első felhevülésében elüzi magától a szerencsétlen, ártatlan asszonyt. A férj egyedül marad leánykájával, de még abban is kételkedik, hogy a kis leány az övé e? Két év múlva azonban levél érkezik a hadnagytól. Halálos ágyán írta a levelet, amelyből kitűnik, hogy Helén ártatlan. A férj min-

— Gyilkossággal vádolt mostoha. *Debrecenből* jelentik: *Bujdosó* Imre vagyonos hajdubőszörényi gazdálkodó na reggel az udvaron levő szemétdombon találta 11 éves unokahúgának holttestét. A kisleány nyakát zsebkendő szoritotta össze, amelyből gyilkosságra lehetett következtetni. *Bujdosó* azonnal jelentést tett az esetről az ügyészségnél és a boncolás megállapította, hogy a szerencsétlen gyermeket az éjjel megfojtották. A gyilkossággal a kis leány mostoha anyját gyanúsítják.

— Gyári szerencsétlenség. *Berlinből* jelentik: Ma délután fel kettőkor egy kalaptű gyárban robbanás történt, amelynek több emberélet esett áldozatul. Az eddigi halottak száma kettő, akik közül az egyik 16 éves kifutó fiú, míg a másik 17 éves inas. A robbanás egy pincében történt, ahol kaucukot oldottak fel.

— Brilláns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek, ezüstneműk, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor elsősoranyu* ékszerésznél Arad, *Andrássy-tér* *Minorita-palota*. Telefon 321.

— Benzinrobbanás egy lakásban. *Buda-pestről* jelentik: Ma délután fel öt óraker hatalmas dörrenés ejtette rémületbe a Bakács tér 5. számú ház környékének lakóit. *Halász Mór* és *Társaság* költözöködött a pincelakásból. A pincét fertőtlenítették és a használt benzin robbant fel. A robbanás következtében kifejlődött légnyomás a pincében dolgozó két munkást a földhöz sújtotta, úgy, hogy azok eszméletüket veszítették. *Csoryó András* 25 éves munkás életveszélyes égési sebeket szenvedett, *Szabó István* munkás pedig jobb karját teljesen elégette. A robbanás lerombolta a pincét ketté osztó rabitz falat, amely két munkásleányra esett, akiket súlyosan megsebesített. A rendőrség nyomozást indított az ügyben.

— Menetrend-változás. Lapunk mai számában közöljük az *Arad Csanádi Egyesült Vasutak arad-brádi* vonalán módosított új menetrendjét, mely ez évi augusztus hó 1-én lép életbe.

— Orvosi körökből. *D. Graur* Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től *Deák Ferenc-utca* 40. a. l. emelet gör. kat. új bérpalotába a *Vasaszállóval* szemben helyezte át. Bejárát a *Weitzer J.* utcából is.

— Az örült menekülése a halálba. *Buda-pestről* jelentik: Ma délben egy óraker a *Vörösvári-ut* 61. számú háza előtt a közuti villamos halálragázolt egy örült embert, aki ápolói elől menekülve vetette magát a kocsi elé. *Seffer János* lakatosmestert, miután az elmebaj jelei mutatkoztak rajta, nemrég a lipótmezei elmeegógyító intézetben helyezték el, ahol kerti munkát végzett. Még tegnapelőtt este is az intézetben volt s hét óraker vonult be többi társával a vacsorázóterembe. Egy örízetlen pillanatban azonban megugrott s a kert korlátján átvette magát, eltűnt. Ma aztán *Kavardi Vilmos* villamosvasuti kalauz, aki a *Vörösvári-ut* 64. számú házban lakik, értesítette az elmeegógyintézet igazgatóságát, hogy *Seffer*, aki sógora, hozzá menekült. Az igazgatóság *László* főápolóhelyettest küldte el a szökevényért egy másik ápoló társaságában. *Seffer*, amikor a két ápoló megjelent a lakásban, eleinte csöndesen viselkedett, a kapuban azonban futásnak indult. Az ápolók üldözőbe vették s *László* már majdnem elérte, amikor *Seffer* egy arra vágató villamos elé vetette magát. *László* főápolóhelyettes maga is csaknem a kerék alá került. Az előhívott mentők automobilon vitték el *Seffert* a *Margit* kórházba, ahol néhány perc múlva meghalt.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyok* Telefon 816.

— Legjobb cigarettafüvelek *Kerpelnél*.
— Friss olajfestékek, ecsetek és felfeszített festővásznak *Kerpelnél* kaphatók.

— Egy *Kárpáti-féle* fejfájás elleni pasztila 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerárában Arad, *Boros Béni-tér*. 4676

— *Petrass Sári*, a Berlinbe költözött nagy művész, lelkes terjesztője a dr. *Biró* féle „*Havasí Gyopár Crém*”-nek, melyből postacsomagként is rendel. Ugyilátszik hogy a Párisban is kitüntetett arcszípió mégis csak jobb a külföldi szerekénél. 5093

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály — — 151
Nyomda — — — — — 151

TARKASÁGOK.

(*Kiméletes tudósítás.*) Egy mágnás még az év elején hosszabb utazásra ment. Teljes nyugalomban akart élni s ezért otthon nem adta meg a címét. Ne zaklassák se levelekkel, se újságokkal!

Hat hónap után visszaért. Az állomáson jóságigazgatója fogadta.

— Nos, mi újság? — kérdezte a gróf.
 — Semmi! Semmi különös . . . a Nero megdöglött . . . sok döghúst evett . . .
 — Döghúst?
 — Igen . . . a lovak . . .
 — A lovak?
 — Igen . . . azok . . . bennt égtek az istállóban!

— Az istállóban?
 — Tudniillik a . . . szikrák . . . átszálltak a . . . a . . . a kastélyról!
 — Szikrák a kastélyról? — Szóval a kastély is leégett?
 — Már tudniillik az úgy volt, hogy mikor az öreg méltósága a ravatalon feküdt, meggyulladt a függöny!
 — Az édes anyám meghalt?
 — Igen, azon a napon, amikor a fiatal méltóságos a szony — megszökött!

(*A bátor ember.*) *Königgyes* Fidil gróf, a közismert aradi vadász, néhány hónap előtt Afrikába akart utazni. Szolgát kereset utitársnak, félelem nélküli, rettenhetetlen embert.

Egy nap jelentkezett is egy szálás legény.
 — Nem fél semmitől?
 — Nem!
 — Nem veszi el soha a lélekjelenlétét?
 — Nem!
 — No akkor álljon oda a falhoz, majd megpróbálok!

A gróf előtte a revolverét, célzott s a golyó egy centiméternyire a feje felett lukasztotta keresztül a legény kalapját. A legény meg sem moccan.

— Rendben van, most emelje fel a jobb karját!
 A golyó hóna alatt szakította keresztül kabátját. A legény úgy állt, mintha vasból öntötték volna.
 — All right! — mondta a gróf. — Szerződtem! Itt van különben negyven korona a tönkretett kalapjáért és kabátért!

A fiatalember szomorúan szólt:
 — Na és a nadrágért?

(*Az előzékeny rendőr.*) Egy vidéki ember fordult az állomáson posztóú rendőrhöz:
 — Hogy juthatnék el az Erzsébet-köruttra?
 — Hát kérem mehet konflissal, autobusszal, vagy kővonattal, de ha akar, mehet gyalog is!
 És ha gyalog megyek, merre kell mennem?

— Előbb egyenesen megy, akkor jobbra fordul, aztán megint balra, akkor keresztül megy egy mellékutcán, oszt' ott van az Erzsébet-köruton!

— Köszönöm! Parancsol egy szivart?
 A rendőr már a szivartárca után nyult, de az uriember szólt:

— Nézze barátom, ilyen szivart hozhat a trafikból, de megteheti, hogy személyesen megy oda és megveszi. Akkor aztán magával viheti, de ha lusta, akkor hazaküldetheti a lakására. A szivarokat ha tesszik, kifizetheti, de ha hiteleznek magának, akkor adós is maradhat! Aláz szolgálja!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A könyccsepp. Jelentéktelen. Hogy lehet ilyesmire időt pazarolni?
 J. K. Nagyon kiforratlan. Sokat kell még írnia.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek készvény hólyag- és vesebetegnek.
 Felporhá *VITA*-forrás a gyomorférgést azonnal megszünteti.
 A vállalat tulajdonosa: 8271
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
 Budapest, VI. Teréz-körút 4. Telefon 10-18
 Főraktár: *Kardos Miklós* ásványvízkereskedőnél Arad.
 Kapható: *Éles Ármin*, *Nagy Farkas*, *Daimel Lajos*, *Dürr*, *Fejér Gyula* stb. cöveknél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A textilgyár telek cseréje. A Hungária gyár munkás lakások építésére kapot telket a várostól a gyár mögött, de munkásai azt szeretnék, ha házaik a *Pécskai-ut* mentén létesülnének. A gyár igazgatósága ezért a tüzérlaktanya telke mentén kér területet oly formán, hogy ott egy új utca létesülne és a gyár cserébe a laktanya részére a maga komplexumából engedne át megfelelő területet. A város szabályozási bizottság a cserét javasolja a közgyűlésnek, de azzal a kikötéssel, hogy az esetben ha a honvéd ezred laktanyája ott felépülne és ez által a város telke értékesebbé válnék, a gyár az átengedendő részért négyszögölenként *nyolc* koronát tartozik fizetni.

— A termés *Ujaradon*. A cséplési munkálatok javában folynak. Az eddigi eredményből ítélve a buzából katasztrális holdankint 8-9 q. — helyenkint 9-11 q. remélhető. A minőséget illetőleg a buza elsőrendű, mert a szemek szépen kifejelettek, duzzadtak. A kukorica termés a kedvező esőzések folytán szépen fejlődött. Kukoricából 12-14 q szemes tengeri várható.

Budapesti áru- és értéktőzsde.
 Távirati tudósítás.
 Budapest, július 31

Készáru.
 Amerika 3/4-ek olcsóbb. Kinálat, vételkötő mérsékelt, 20 ezer mm. 10-15 fillerral olcsóbb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októ' eri	11.43	11.43
Buza 1913. aprillisi	11.76-11.77	11.76-11.77
Rozs 1913. októberi	9.30	9.31
Tengeri 1912 aug.	8.90	8.91
Tengeri 1913. májusi	7.43-7.44	7.41-7.42
Zao 1912. októbert	9.47-9.48	9.48
Az árak 10 kilónként számítva.		

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).
 — J. lius 31. —

Magyar aranyáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	108.20
Magyar koronáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87.20
Magyar koronáradék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—	76.75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	—	87.75
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	—	89.50
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	—	—	—	211.—

PORTLANIT valódi zimonyi ASZBESZTPALA

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga Tartósságáért 50 évi jótállás.
Egyedlárusítás: **Fülöp Lajos** hajlitott fabutorgyár Arad, Hajó-utca I. Telefon 75.

Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	142.—
Osztrák járadék papírban	—	87.—
Osztrák járadék ezüstben	—	90.—
Osztrák járadék aranyban	—	113.—
Osztrák koronajáradék 4 ⁰ / ₁₀	—	87.50
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	20.90
Magyar hitelbank-részvény	—	855.—
Osztrák hitelintézeti részvény	—	654.75
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	718.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	19.09
Német birodalmi márka	—	117.65
Londoni vista	—	240.95
Páris vista	—	95.42 ¹ / ₂
10 márkás arany	—	23.54

A Temesvári Lloyd-Társulat
terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. július 31.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	10.70	10.75
77	—	—	11.75	11.80
78	—	—	10.80	10.85
79	—	—	11.90	2.—

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	—	—	10.65	10.70
Rozsa	—	—	9.10	9.20
Arpa	—	—	9.80	9.85
Zsolt	—	—	10.15	10.20
Tengeri	—	—	9.30	9.35

Kőbányai sertés piac.

Július 31.

Július 30. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 156—158 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—172 fillér.

Sertéslétszám: 1912. évi július hó 28. napján volt készlet 36776 drb. — 1912. július hó 29-én felhajtott 578 drb. — 1912. július 29-én elszállított 212 drb. — 1912. július 30. napjára maradt készletben 37142 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: szilárd.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. augusztus 1-én

1. Jiu Jitsu mérkőzés. Sport. — 2. Különös fogadás. Kacagató. — 3. Egy falu Borneo szigetén. Természeti felvétel. — 4. Marius uti kalandja. Humoros. — 5. A féltékenység átka. Dráma két felvonásban.

Előadások délután 1/2, 7 órától kezdve esti 1/2, 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtéren kalap nélkül megjelenni. — Minden előadás katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

Modern Szinpad, a Központi-szálloda kerthelyiségében.

Ma, csütörtökön, 1912. augusztus 1-én.

:-: Nagy nemzetközi varieté előadás. :-:

Világvárosi műsor keretében fellépnek:

Róna Hilda, Henriette Denise,
énekesnő. táncosnő.

Helle Ridgway, Zulajka,
angol szubret. keleti táncosnő.

Arany Sári, Astro,
kabaret-énekesnő. komikus zsonglőr.

Smith and Bella Jackson, Les Malina,
kiváló néger duett. amerikai excentrikusok.

Listers Kelly, Bergmann,
eredeti angol táncidil. komikus.

Radó Sándor, Vas Feri,
komikusok és a többi elsőrendű tagok.

Naponta két bohózat.

Helyárak: 2 és 1 korona.

Kezdeté este 1/2, 9 órakor.

Kedvezőtlen idő esetében az előadás a teremben tartatik meg.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi szinpadja

Ma csütörtökön, 1912. augusztus 1-én:

1. Mozgófénykép-ujság. Aktualitások. — 2. Fricike nyaral. Kacagató. — 3. Notre damei hid titka. Szenzációs bűnügyi dráma 3 felvonásban. — 4. Az ideális konyha. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 1/2, 7 órától folytatódóan 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsört ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy törvényes nőmnek, Pavlovics Saroltának semminemű hitelt nem engedélyezek s bárki által részére nyújtott kölcsön, avagy hitel megtérítését nem vállalom.

Arad, 1912. július 31-én. 4888

Sztlupár Antal.

Utcai helyiség

Kiadó,
üzletnek vagy hivatalnak
Boros Béni-tér 3. 4897

Valódi angol Sandalok

Egyedüli lerakat. Gyári szabott árak.

20-24	K. 4.50
25-26	" 5.—
27-30	" 6.—
31-35	" 6.50
36-42	" 7.50
43-46	" 9.—

Kapható: 241-VI

Kutányi J. Arad,

Vörösmarty-utca 1. Telefon 335.

Egy 2 középiskolát végzett
ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.

Rendkívüli kedvezmény-
ben részesül, ha

iskolakönyveit

már most szerzi be

Décsi Géza

könyvkereskedésében (Porral-utca.)

Kereskedelmi, gimnázium, reál, polgári fiu-
és leány-iskolai tankönyvek tiszta, új bekö-
téssel, félárban kaphatók. 4881 Telefon 902.

Nyári színes cipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Valámit a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Higységárban, 1901

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Acsev. Menetrend érvényes augusztus 1-től.

Arad-Brád.										
Kilométer távols.	Állomások	Mot. V. 112 II. III.	Gyorsa M. 102 I. II.	Szem. V. 130 I. II. III.	Mot. V. 114*) II. III.	Szem. V. 132 I. II. III.	Mot. V. 116*) I. II. III.	Gyorsa M. 104 I. II.	Mot. V. 118*) I. II. III.	Mot. V. 120 II. III.
—	Wien Stb. ind.	—	12:15	12:15	12:15	12:15	12:15	12:15	12:15	12:15
9 7	Bpest kpu.	—	9:50	9:50	11:25	10:20	—	7:50	10:20	8:15
12 9	Nagykikinda	—	—	—	—	7:05	—	7:50	7:50	9:00
23 5	Tóvis	8:17	8:17	8:17	8:15	6:50	—	11:25	11:25	—
—	Temesvár	—	—	—	—	8:50	—	9:05	10:57	9:05
—	Szeged	—	—	—	2:58	5:42	10:20	12:35	12:35	—
—	Arad	regg. 5:20	regg. 6:21	regg. 6:35	d. e. 8:23	d. u. 12:40	d. u. 3:10	d. u. 4:20	d. u. 5:18	este 7:05
9 7	Otvenes	5:43	6:39	6:54	8:46	12:56	3:26	4:34	5:34	7:28
12 9	Árpádfalva	5:52	6:39	7:02	8:55	1:04	3:34	4:38	5:42	7:37
23 5	Újszentanna ér.	6:15	6:53	7:20	9:20	1:21	3:51	4:52	6:00	7:58
—	Kétegyháza ér. in.	8:40	11:22	11:22	11:22	3:09	8:30	8:30	8:30	10:07
—	Újszentanna in.	—	6:54	7:28	9:29	1:24	3:53	4:53	6:02	8:01
27 4	Brdökerek	—	—	7:37	9:38	1:32	4:01	—	6:12	8:11
35 4	Világos	—	—	7:55	9:56	1:47	4:15	5:10	6:26	8:28
38 7	Muska-Magyarud	—	—	8:06	10:06	1:55	4:23	5:16	6:34	8:37
41 3	Pankota	—	—	8:15	10:15	2:03	4:31	5:22	6:43	8:46
44 6	Csigerszöllős	—	—	8:22	10:23	2:10	4:38	—	6:55	8:58
51 8	Toponva	—	—	8:38	10:43	2:24	4:53	5:36	7:08	9:11
58 0	Apatelek	—	—	8:51	10:58	2:37	5:06	5:44	7:19	9:25
62 6	Borosjenő ér.	—	—	9:01	11:10	2:47	5:16	5:52	7:27	9:35
—	Csermő ér. in.	—	9:36	9:36	11:58	3:35	7:13	7:13	—	—
—	Borosjenő in.	—	7:55	9:11	11:12	2:55	5:21	5:54	7:29	—
71 0	Tamánd	—	—	9:30	11:32	3:11	5:36	—	7:42	—
74 6	Bokszeg-Bél	—	—	9:41	11:43	3:21	5:45	—	7:52	—
79 8	Ropszeg	—	—	9:52	11:56	3:31	5:54	—	8:01	—
83 8	Barza	—	—	9:59	12:06	3:38	6:01	—	8:13	—
89 8	Borossebes ér.	—	—	10:09	12:20	3:47	6:10	—	8:19	—
—	Menyházafürdő ér. in.	—	11:33	—	—	—	3:10	3:10	—	—
—	Borossebes in.	—	8:35	10:14	12:22	3:52	6:11	6:37	—	—
97 5	Borosberend	—	—	—	12:42	—	6:26	—	—	—
98 9	Köröskocsoba	—	—	10:33	12:46	4:10	6:30	—	—	—
104 2	Háromalmás	—	—	10:44	1:00	4:22	6:40	—	—	—
109 5	Bonczafalva	—	—	10:55	1:13	4:31	6:50	—	—	—
112 4	Honczótó	—	9:06	9:10	11:13	1:22	4:46	—	—	—
118 4	Vojkaháza	—	—	9:20	11:25	1:36	5:00	—	—	—
121 0	Ácsfalva	—	—	9:25	11:32	1:44	5:09	—	—	—
126 4	Talács	—	—	9:35	11:47	1:57	5:27	—	—	—
130 9	Halmagyicsúcs	—	—	9:43	11:58	2:10	5:40	—	—	—
138 3	Nagyhalmagy	—	—	9:59	12:17	2:28	6:01	—	—	—
144 7	Olcs (48. órház)	—	—	—	—	2:43	—	—	—	—
148 7	Alvácza	—	—	10:17	12:39	2:55	6:26	—	—	—
153 6	Birtin	—	—	10:25	12:50	3:08	6:38	—	—	—
159 3	Körösbánya	—	—	10:35	1:04	3:25	6:51	—	—	—
167 1	Brád	—	—	10:49	1:19	3:45	7:12	—	—	—

A 118. sz. motorosvontat a 9. sz. órháznál, a 116. sz. motorosvontat a 29. sz. órháznál a tanulók leszállása, míg a 10. sz. vonatot a 40. és 52. sz. órháznál tanulók fel-leszállása céljából feltételeken megáll. A 110. 114. és 116. sz. motorosvontat a 47., 54. és 55. sz. órháznál fel- vagy leszálló utasok jelentkezése esetén feltételeken megáll.

Brád-Arad.										
Kilométer távols.	Állomások	Szem. V. 131 I. II. III.	Mot. V. 113*) I. II. III.	Mot. V. 119*) I. II. III.	Mot. V. 103a. I. II. III.	Szem. V. 133 I. II. III.	Mot. V. 121*) I. II. III.			
—	Brád	reggel 3:00	reggel 5:50	d. e. 10:17	d. u. 2:26	d. u. 2:40	d. u. 4:51			
7 8	Körösbánya	3:16	6:03	10:34	2:38	2:55	5:08			
13 5	Birtin	3:28	6:11	10:45	2:46	3:07	5:21			
18 4	Alvácza	3:37	6:21	10:56	2:55	3:17	5:32			
22 4	Olcs (48. órház)	—	6:28	11:05	—	—	5:41			
28 8	Nagyhalmagy	3:58	6:39	11:18	3:13	3:36	6:01			
36 2	Halmagyicsúcs	4:16	6:53	11:35	3:27	3:52	6:20			
40 7	Talács	4:28	7:01	11:48	3:36	4:01	6:31			
46 1	Ácsfalva	4:41	7:11	12:03	3:48	4:15	6:45			
48 7	Vojkaháza	4:49	7:16	12:10	3:55	4:21	6:52			
54 7	Honczótó	5:06	7:26	12:39	4:05	4:41	7:06			
57 6	Bonczafalva	5:24	7:31	12:46	—	4:48	—			
62 9	Háromalmás	5:38	7:41	12:59	—	4:59	—			
68 2	Köröskocsoba	5:46	7:48	—	—	5:10	—			
69 5	Borosberend	—	7:51	—	—	—	—			
77 3	Borossebes	—	8:03	1:34	—	5:27	—			
—	Menyházafürdő ér. in.	—	—	—	3:10	3:10	—			
83 3	Borossebes	4:00	6:07	1:39	4:41	5:32	—			
87 3	Barza	4:11	6:18	1:52	—	5:44	—			
—	Ropszeg	4:20	6:27	2:02	—	5:55	—			
42 9	Ápátfalva in.	4:44	7:30	2:57	5:11	6:34	7:31			
49 5	Magy.-csanádmező	4:52	7:40	3:03	5:21	6:44	7:45			
51 7	Nagyfalu	5:08	7:59	3:19	5:40	7:06	—			
57 1	Nagyfalu kendergy.	5:18	8:05	3:25	5:47	7:03	—			
57 1	Csanádpalota	5:25	8:18	3:37	6:01	7:25	7:56			
67 7	Mezőhegyes ér.	5:33	8:42	3:49	6:23	7:46	8:10			
—	Orosháza ér. in.	Mot. V. 10 7:33	10:57	—	—	—	—			
—	Kétegyháza ér. in.	II. III. 8:30	10:57	d. e. 9:45	—	—	—			
—	Mezőhegyes in.	reggel 3:46	6:05	8:49	11:58	1:00	2:27			
74 8	Belsőpereszta	4:03	6:20	9:06	12:18	1:13	2:40			
79 5	Tompapuszta	4:14	6:31	9:17	12:44	1:22	2:49			
84 8	Battonya ind.	4:27	6:44	9:31	12:57	1:32	2:51			
90 7	Opécskai tany.	4:40	6:58	9:44	1:10	1:42	3:09			
98 4	Opécska	4:56	7:25	10:03	1:29	1:56	3:24			
106 4	Pécskaszenttamás	5:13	7:39	10:21	1:48	2:09	3:37			
110 8	Csátlatelepi hízláda	5:30	7:48	10:32	1:58	2:19	—			
114 5	Nagybuzsák	5:39	—	10:41	2:08	2:26	—			
119 1	Arad	5:52	8:04	10:54	2:20	2:35	—			
—	Brád	10:49	1:19	3:45	7:12	—	—			
—	Tóvis	—	—	9:11	11:27	11:27	12:00			
—	Temesvár	—	—	9:20	11:36	11:36	12:09			
—	Nagykikinda	—	—	9:29	11:45	11:45	12:18			
—	Bpest kpu.	—	—	9:38	11:54	11:54	12:27			
—	Wien Stb.	—	—	9:47	12:03	12:03	12:36			

* A 20. és 22. sz. vonatot a 31. sz. órháznál fel- vagy leszálló utasok jelentkezése esetén feltételeken megáll.

Telefon 387. sz.

I. rendű 253-as számú szabadalmazott hornyolt és közönséges
Fedélcserép, Portlandcement, Gipsz, Fedőlemezek, Nádfonat és Mész
 legolcsóbban kapható
 4575
Braun N. A.
 cégénél
 Arad, Boros Beni-tér 7.

2 nagy magtár
kiadó
 Pécskai-ut 17. sz.
 alatt.
 Bővebbet ugyanott.

Épület és műlakatos műhely.

Tisztelettel értesitem Arad és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy Aradon, Szt. Pál-utca 1. szám alatt volt Lengyel-féle 4765

Épület és műlakatos műhelyt

megvettem. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épület- és portálé-vasalásokat, műmunkákat, sűrácsozatokat, új kutak felállítását, valamint kutak javítását. Szíves pártfogást kérve, tisztelettel

Csillag Géza

épület- és műlakatos.
Üzlet átvétel!

Igen tisztelt ismerőseimet, jóbarátaimat és a nagyközönséget értesitem, hogy a Katalin-fürdő épületben (Tököltyér) levő volt Csobai-féle fűszer- és élelmiszer üzletet átvettem s azt személyesen tovább vezetem. Állandóan dusválasztéku raktárt tartók csak elsőrendű minőségű fűszer-, ásványvíz- és élelmi cikkekben legolcsóbb napiárak mellett. Kitűnő friss házi zsir kilója 1.60 kor. Aprított száraz, egészséges fa 100 kiló hazaszállítva 2.80 kor. Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

Susa Lajosné.

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

KOVALD Kovald Péter és Fia
 fest, tisztít, mit Budapest
Hoffmann Sándor
 közvetít. Hoffmann Sándor-nál
 A R A D, színház-épület.

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy sorra kerül, azaz a hirdetés minden sorára külön kell fizetni. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel 5 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 12. sz.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 367. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetés postai utalványon küldendők — a szövegben a szöveg elől — vagy levélbéllyekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor küldendő. A hirdetés megkezdésénél (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, ez esetben válaszdíjig csatlakozó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számítódik. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a köznyelvi stílusban megfogalmazandó. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételével díjazással megkezdődik. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELYNEK FEL.

HÁZASSÁG.

Férjet keresek

hugomnak, háziasszony nevelt, szerény, fiatal leány 8000 koronával. Feltétlenül intelligens, jobb ír. iparosok teljes nevű ajánlatát kérem „Meggondolva” jellegre Arad, postrestante. 4896

LEVELEZÉS.

Csinos barna leány

ez uton keres ismeretséget, csakis teljes című leveleket „Kis ördög” jellegre e lap kiadóhivatalába kérek. 4886

Intelligens

uri emberrel levelezne, esetleg megismerkedne, intelligens uri leány. Csakis teljes című leveleket e lap kiadóhivatalába „Ideális” jellegre kérek. 4887

Temesvár.

Levelet nem kaptam. E lapba várom megnyugtató határozott értesítést a legközelebbi időn belül. Kézcsók Palkódtól. 4884

Női kezek

Polására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínomítója. III-711

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tytyán Testvérek, ahol a legelőadabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyisintén készülő pénzkölcsönök házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Béla-tér közelében

Part-utca 4. számú ház, nagy beltelekkel, eladó. 4879

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Hona-utca 17. számú

ház jutányos áron eladó. 4808

Világoson

a vásártér mellett és a vasúthoz közel egy csinos ház, amelyben szálloda is van haláleset miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4791

Vágóhid-utca 18.

és Mihály-utca 56. szám alatt jó karban lévő szőlő eladó, amely esetleg alkalmas lakóház telkekre is, ugyisintén eladó a Választó-utca 33. sz. alatti földszintes és a Kossuth-utca 40. szám alatti emeletes ház. 3999

ALKALMAZÁST NYER.

Magyar-német levelező, ki gyors és gépirást tud, nagyobb vállalatokhoz kerestetik. Ajánlatok „Vállalat” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretek. 4882

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugalmasított gátfelügyelő

irodaszolgái, őri, pénzbeszedői vagy ehhez hasonló állást keres. Varjassy József-utca 9. sz. 4831

OKTATÁS.

Tanár

magyar, német, román, francia és olasz tanítást elvállal. Cím kiadóhivatalban. 4617

Kereskedelmi

szaktanfolyam és nyelviskola. Augusztus 1 én újabb tanfolyamok kezdődnek. Könyvitel, gyorsírás, gépirás, magyar, német, francia és angol levelezés. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Ziffer Sándor József főherceg-ut 7. I. em. 4645

Ha hull a haja,

használjon magyar haj-perlint Vojtek és Weisz-tól. III-711

KIADÓ LAKÁS.

Simay-gőzfürdőben

butorozott szobák kiadók. 4852

2 szobás utcai lakás

augusztus 1-től kiadó Aranykéz-utca 20. szám. 4843

Egy kisebb

magánlakás, utcai földszint, 3 szoba, mellékhelyiségekkel, gyermektelen családnak kiadó november 1-re. Weselényi utca 9. sz. 4881

2 szobás

új utcai lakás, vízvezetékekkel és villanyvilágítással, azonnal kiadó. Orczi-utca 17. sz. 4885

Irodának vagy varrodának

alkalmas 2 utcai, világos, földszintes különbejáratú szoba, előszobával, azonnal kiadó. Simonyi-utca 6. 4895

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

A polonka

teljes kiírása csupán Vojtek és Weisz biztos szerelvével érhető el. III-711

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nappal elegáns fotel

éjjel kényelmes ágy, a szab. Szopper-zsölyve kapható, már 105 koronától kezdve, továbbá divánok, ottománok I. és III. részű matracok, összecusukható vaságyak, gyermek-ágyak, levarott szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és díszítőnél. Lázár Vilmos-utca 1—2. sz. 4363

Szakértő urak

által megvizsgált kitűnő minőségű téglák kapható Wolff A. Bálánál Munkácsy-utca 5. 4883

Két cséplőgép-készlet

használt, kijavítva, jókarban, olcsón eladó Burza Testvéreknél Arad, Boros Beni-tér. 4591

Batár eladó.

Egy alig használt négy üléses batar, jutányos áron eladó Olasz Miklós kovácmesternél. Arad, Kápolna-utca 26. 4817

Egy szép husvágó tőke

eladó Dengl fatelepen. 4834

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos áron és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

Hulladék tüze

száraz, apró jutányos áron kapható Dengl fatelepeér Kossuth-utca végén. 4835

Vanília

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vaníliát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sütő-por Baking Powder, finom tészták készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Egy jókarban lévő

Schunda féle pedálos cimbalom, azonnal eladó. Megtekinthető Tököl-tér, Valenta-féle vendéglőbe. 4834

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisz-nál. III-711

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816

2881
Szállítást: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

KÜLÖNFÉLE.

Jó, izletes házi koszt

urak és egyes családok részére Magyar-utca 26. sz. 4880

Legkellemesebb

és legpompásabb zamatu üdítő italt készítjük a Földes gyógyszer-tár által hozott Citronellel. Nélkülözhetetlen hűtő, üdítő, szomjúságot csillapító szer, különösen ajánlható ott, hol jó ivó víz rendelkezésre nem áll. A legrosszabb ivó vizet is sterilizálja. Egy adag 6 fillér. 1224

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-711

2111

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tököl-tér 1. sz. 3331

Augusztus 3-án

nyílik meg

Wajdits György

„Turul”-gyógyszertára

a Kápolna- és Lipót-utcák

sarkán. 6581

Jó egészségének

fontartására használjon mindenképp

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkiválóbb fájdalom-nélküli gyomor tisztító házi szer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 480. Kapható kizárólag a készítőnél.

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 4075

ARAD, BOROS BENI-TÉR.